

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN OHJEET NEUVOSTOLIITON KANSANTALouden KEHITTÄMISEN VIISIVUOTISSUUNNITELMAKSI VUOSINA 1971—1975

Toteuttaen NKP:n 23. edustajakokouksen päätöksiä neuvostokansa saavutti uusia voittoja kommunismin aineellis-tekni­sen perustan luomisessa. Kansantalouden kaikkien alojen kehittämisessä, sosiaalisten tehtävien ratkaisemisessa ja neuvostoihmisten aineellisen ja sivistyksellisen elintason kohottamisessa saavutettiin suurta menestystä. Neuvostoyhteiskunnan aatteellis-poliittinen yhtenäisyys lujittui ja sosialistinen demokratia kehittyi edelleen. Kotimaamme kansainvälinen arvovalta kasvoi. Neuvostoliiton puolustusmahti lujittui.

Menestyksemme on kokonaisuudessaan työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston, kansansivistyneistön ja kaikkien liittotasovaltojen työtätekevien antaumuksellisen työn tulosta. Näissä saavutetuissa menestyksissä ilmeni uudella voimalla Neuvostoliiton kommunistisen puolueen johtava ja suuntaava osuus, sen johdonmukainen leniniläinen politiikka.

I. SNTL:N KANSANTALouden KEHITTÄMISEN TÄRKEIMMÄT TULOKSET VUOSINA 1966—70

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeet kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1966—70 täytettiin tärkeimpien taloudellisten ja sosiaalisten osoittimien kohdalta menestyksellisesti.

Neuvostoliiton kansantalous kehittyi tällä kaudella nopeasti ja tehokkaammin kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Väestön elintason kohoaminen nopeutui tuntuvasti.

Vuonna 1970 kansantulo ylitti vuoden 1965 tason 41 % ja kasvoi keskimäärin vuosittain nopeammin kuin vuosina 1961—65.

Teollisuustuotannon määrä kasvoi 1,5-kertaisesti. Alat, joihin tekninen edistys kansantaloudessa ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohoaminen nojaavat, kehittyivät nopeasti. Niinpä sähkövoiman tuotanto kasvoi viisivuotiskaudella 54 %, koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotanto 74 %, mm. koteollisuuden tuotanto yli 2-kertaisesti, kemiallisen ja petrokemiallisen teollisuuden tuotanto 78 %.

Kulutustavaroiden tuotannon kasvu nopeutui huomattavasti. Niiden tuotanto lisääntyi keskimäärin 8,3 % vuodessa, kun se edellisellä viisivuotiskaudella lisääntyi 6,3 % vuodessa. Kulutushyödykkeiden tuotannossa kasvoi kestokulutustavaroiden osuus.

Maan talouspotentiaali kasvoi. Kansantalouden tuo-

tannolliset perusvarannot lisääntyivät viisivuotiskaudella 1,5-kertaisesti.

Kansantaloutteen tehtyjen perussijoitusten kokonaismäärä viisivuotiskaudella oli 352 mrd. ruplaa eli 1,4 kertaa niin paljon kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Tänä aikana käyttöön otetuilla kapasiteeteilla voidaan tuottaa: 54 milj. kilowattia sähköä, 18 milj. tonnia terästä, 33 milj. tonnia väkilannoitteita, 17 milj. tonnia sementtiä, 148 milj. paria nahkajalkineita, 400 milj. kpl. trikoovalmisteita, valtakaasujohtojen pituus lisääntyi 25 000 kilometriä. Kansantalouden eri alojen kone-tekniinen taso kohosi.

Huomattavin toimenpitein lujitettiin maatalouden aineellis-tekniistä perustaa ja kohotettiin kolhoosilaisten ja valtiontilojen työntekijöiden aineellista kiinnostusta maanviljely- ja karjataloustuotteiden tuotannon lisäämiseen. Viljelykasvien satoisuus ja karjatalouden tuottoisuus kohosivat. Maatalouden keskimääräinen vuosituotanto oli vuosina 1966–70 21 % suurempi kuin vuosina 1961–65.. Viljantuotanto lisääntyi tänä aikana 1,3-kertaisesti. Vuonna 1970 viljaa tuotettiin yli 186 milj. tonnia.

Kaikki kuljetus- ja tietoliikennelajit kehittyivät edelleen. Rautateillä saatettiin pääpiirteissään päätökseen sähkö- ja dieselveureiden käytäntöönnotto höyryvetureiden tilalle.

Kaikissa liittotasavalloissa saavutettiin suuria menestyksiä talouden ja kulttuurin kehittämässä.

Maan itäalueilla kehittyivät nopeasti polttoaineteollisuuden kapasiteetit ja useat runsaasti energiaa kuluttavat tuotantoalat. Länsi-Siperiassa, Kazahstanissa, Turkmeniassa ja Uzbekistanissa lisääntyi suuresti maaöljyn ja kaasun tuotanto. Kauko-idän talous voimistui huomattavasti.

Neuvostotieteellä oli huomattava osuus yhteiskunnallisen tuotannon kehittämisen ajankohtaisten ongelmien ratkaisemisessa. Perustieteiden saavutusten ansiosta voitiin ratkaista menestyksellisesti lukuisia tieteellis-tek-

nisiä tehtäviä teollisuudessa, maataloudessa ja muilla aloilla. On luotu ja käytetään menestyksellisesti korkeatuottoisia konekomplekseja ja uusia teknologisia prosesseja, joiden ansiosta tuotantokustannukset alenevat, ja tuotteiden laatu paranee. Useilla aloilla on otettu käyttöön automatisoituja tuotantolaitosten ja monimutkaisten teknologisten prosessien johtamis- ja ohjausjärjestelmiä, joissa käytetään nykyaikaista tietokonetekniikkaa. Neuvostoliittolaisen avaruustutkimuksen uudet merkittävät saavutukset ovat vakuuttava todiste maamme tieteen ja tekniikan korkeasta kehitystasosta.

Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuus on kasvanut tieteellis-teknisen edistyksen, kansantalouden johdon parantamisen sekä uusien suunnittelu- ja taloudellisen kannustuksen menetelmien soveltamisen pohjalla. Yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohoaminen nopeutui. Tuotantolaitosten voitot lisääntyivät ja tuotannon kannattavuus kohosi.

Täytettiin ylittäen NKP:n 23. edustajakokouksen asettamat perustehtävät kansan aineellisen elintason kohottamisessa. Reaalitulot asukasta kohti lisääntyivät viisivuotiskaudella 33 % suunniteltujen 30 % asemesta. Teollisuus- ja ruokatavaroiden kulutus kasvoi huomattavasti, asunto-oloja parannettiin, yleisöpalveluala kehittyi edelleen.

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeissa edellytettiin korotettavaksi työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja keskimäärin vähintään 20 %. Todellisuudessa ne kohosivat 26 %, ja vuonna 1970 keskipalkka oli 122 ruplaa kuukaudessa, kun se vuonna 1965 oli 96,5 ruplaa. Työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkkaa korotettiin kaikilla kansantalouden aloilla. Rakennusalan ja rakennustarviketeollisuuden keskipalkkattujen työntekijöiden tariffipalkkoja ja virkapalkkoja korotettiin. Laajennettiin Peräpohjolan alueilla ja niihin verrattavilla seuduilla työskentelevien henkilöiden palkka- ja muita etuja. Otettiin käyttöön aluelisät, joilla korotettiin työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja Kaukoidäs-

sä, Itä-Siperiassa ja Neuvostoliiton Euroopanpuoleisen osan pohjoisalueilla. Useiden työläis- ja toimihenkilökategorioiden palkkatulojen verokantaa alennettiin. Maaseutu- ja kaupunkiväestön elintason läheneminen jatkui. Kolhooseissa säädettiin taatut työtulot. Vuonna 1970 kolhoosilaisten työansiot olivat 42 % suuremmat kuin vuonna 1965.

Työläiset ja toimihenkilöt siirrettiin viiden työpäivän ja kahden lepopäivän viikkoon. Lisättiin työläisten ja toimihenkilöiden loman vähimmäispituutta.

Väestön yhteiskunnallisista kulutusvarannoista saamat maksut ja edut lisääntyivät viisivuotiskaudella yli 1,5-kertaisesti. Vuonna 1970 ne olivat 262 ruplaa asukasta kohti, kun ne v. 1965 olivat 182 ruplaa.

Suuren isänmaallisen sodan invalidien eläkkeitä korotettiin, alennettiin kolhoosilaisten vanhuuseläke-ikärajaa ja parannettiin sosiaalivakuutusta.

Puolueen 23. edustajakokouksen asettamat tavaravaihdon lisäämistehtävät täytettiin ylittäen. Viisivuotiskaudella tavaravaihto kasvoi lähes 1,5-kertaisesti. Pukimien ja jalkineiden, kestokulutustavaroiden, kuten televisioiden, jääkaappien ja huonekalujen samoin kuin arvokkaimpien elintarvikkeiden myynti väestölle lisääntyi.

Vuosina 1966–70 maassa rakennettiin asuintaloja yhteiseltä lattiapinta-alaltaan 518 miljoonaa neliometriä, minkä tuloksena parannettiin lähes 55 milj. hengen asunto-oloja. Yleisöpalvelu kehittyi nopeasti, palvelusten määrä lisääntyi yli 2-kertaisesti, mm. maaseutupaikkakunnilla — 3-kertaisesti.

Väestön koulutus- ja kulttuuritaso kohosi. Määrätietoisesti siirryttiin nuorison yleiseen keskikouluvelvollisuuteen. Rakennettiin kouluja 8,1 milj. oppilaalle ja lastenseimiä ja -tarhoja 2,5 milj. lapselle. Viisivuotiskauden aikana valmistui korkeakouluista 2,6 milj. ja erikoisalojen opistoista 4,4 milj. henkilöä. Teknillisistä ammattiopistoista ja -kouluista valmistui 7 milj. ammattitaitoista työläistä. Lääkintähuolto sekä väestön

mahdollisuudet järjestyneeseen vapaa-ajan viettoon paranivat, laajennettiin elokuvateatterien, kerhotalojen ja kirjastojen verkostoa.

Neuvostoliiton ulkomaiset taloudelliset suhteet laajenivat. Kehitettiin Neuvostoliiton ja muiden SEV-maiden taloudellisen yhteistyön sekä Neuvostoliiton kansainvälisen tuotannollisen ja tieteellis-teknisen erikoistumisen ja yhteistoiminnan muotoja.

Viisivuotissuunnitelmaa täytettäessä esiintyi myös epäkohtia. Tuotantokapasiteettien käyntiänsä ei saavutettu kaikkia tavoitteita, uusien tuotantolaitosten ja -osastojen rakentamisen ja käyntiänsä määrääjät pitkittyivät. Tästä johtui, ettei eräiden teollisuustuotteiden tuotannossa saavutettu suunniteltua tasoa. Ei ole poistettu vielä puutteellisuksia rakennustöiden suunnittelussa ja järjestelyssä, mikä on johtanut useilla aloilla niiden kustannusten kohoamiseen.

Huolimatta tuotannon nopeasta kasvusta eräiden tavaroitten osalta ei kuitenkaan vielä tyydytetä täydellisesti kysyntää. Useissa tapauksissa kauppalaitokset eivät tutki riittävästi kulutuskysyntää eivätkä ole tarpeeksi joustavia kaupan järjestämisessä ja kyllin vaativaisia teollisuutta kohtaan tuotteiden laadun ja valikoiman suhteen.

Useissa tuotantolaitoksissa tehdään liian vähän tuotteiden teknisen tason ja laadun kohottamiseksi sekä tieteellisten menetelmien käyttöönottamiseksi tuotannon ja työn järjestelyssä. Eräät talousjohtajat eivät kiinnitä tarpeeksi huomiota kysymyksiin, jotka koskevat tuotannon tehokkuuden lisäämistä, työn tuottavuuden kasvua, tuotannon sisäisten mahdollisuuksien täydellistä käyttämistä, tieteen ja tekniikan saavutusten tuotannollisen soveltamisen nopeuttamista sekä työ- ja valtionkurin lujittamista.

Monilla kollektiivi- ja valtiontiloilla viljelykasvien satoisuus ja karjatalouden tuottoisuus kohoaa hitaasti, ei käytetä täydellisesti hyväksi koneita ja laitteita, menetetään häviöinä väkilannoitteita, ja tuotannon kan-

nattavuus on vielä alhaista. Tämän vuoksi eräiden maataloustuotteiden osalta tuotantotehtävät jäivät osittain täyttämättä.

Ministeriöt ja keskusvirastot eivät tutki riittävästi, paljonko kansantalous ja väestö tarvitsee vastaavan alan tuotteita eivätkä toimi aktiivisesti niiden tarpeiden tyydyttämiseksi ajoissa ja kokonaan. Eräät tuotantolaitokset eivät täytä tuotanto- ja realisointisuunnitelmia, niillä on tuotannossa häviöitä ja tuottamattomia kustannuksia.

Ryhtymällä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi taloutemme kehityksessä ja tieteellis-teknisten saavutusten tuotantoon soveltamisen nopeuttamiseksi sekä suunnittelun ja kansantalouden johtamisen kehittämiseksi voidaan taata yhteiskunnallisen tuotannon jatkuva kasvu ja sen tehokkuuden kohoaminen.

II. SNTL:N KANSANTALouden KEHITTÄMISEN PÄÄTEHTÄVÄT VUOSINA 1971-75

Yhdeksäs viisivuotissuunnitelma tulee olemaan tärkeä vaihe neuvostoyhteiskunnan etenemisessä kohti kommunismia, sen aineellis-teknisen perustan rakentamisessa sekä maan talous- ja puolustusmahdin lujittamisessa. *Viisivuotiskauden päätehtävänä on kohottaa huomattavasti kansan aineellista ja sivistyksellistä elintasoja kehittämällä nopeasti sosialistista tuotantoa, lisäämällä tuotannon tehokkuutta, jouduttamalla tieteellis-teknistä edistystä ja nopeuttamalla työn tuottavuuden kasvua.*

Viisivuotiskauden päätehtävän täyttämiseksi tulee: parantaa yhteiskunnallisen tuotannon määräsuhteita, aikaansaada maatalouden sekä kulutushyödykkeitä tuottavien alojen nopea kasvu; kohottaa huomattavasti kansantalouden kaikkien alojen tehokkuutta. Maan kansantuloa on viisivuotiskaudella lisättävä 37-40 %, ja 80-85 % lisäyksestä on saatava kohottamalla työn tuottavuutta;

jouduttaa tieteellis-teknistä edistystä kehittämällä kaikin tavoin tutkimuksia tieteen lupaavimmilla aloilla ja lyhentämällä tieteellisten tutkimustulosten tuotantoon soveltamisen aikaa, korvata laajassa mitassa käsi-työ konetyöllä, kehittää kansantalouden tuotantorakennetta ja alojen sisäistä rakennetta;

kohottaa määrätietoisesti työtätekevien koulutustasoa ja ammattitaitoa, saattaa päätökseen nuorisoyleinen keskikouluvelvollisuus, suorittaa tarvittavat toimenpi-

teet korkeasti pätevien specialistien ja työläisten valmentamiseksi sekä työntekijöiden uudelleenvalmentamiseksi uuden tekniikan käytäntöönoton ja tuotannon järjestelyn parantamisen yhteydessä;

parantaa edelleenkin tuotannon johtoa, suunnittelua ja taloudellisia kannusteita kommunistisen rakennustyön nykyvaiheen vaatimuksia vastaavasti: käyttää uusimpia teknillisiä välineitä johtamisessa. Vetää työtätekevät laajemmalti mukaan johtamaan taloutta;

soveltaa kaikin tavoin tieteellistä työnjärjestelyä, parantaa työntekijöiden palkkauksen sekä aineellisen ja moraalisen kannustuksen muotoja ja järjestelmiä.

Uuden viisivuotiskauden perustehtäviä vastaavasti:

1. On toteutettava laaja sosiaalisten toimenpiteiden ohjelma: väestön tulojen kohottamisen alalla. Reaalituloja asukasta kohti on lisättävä noin 30 % ottaen huomioon, että väestön tulojen kasvun päälähteenä on kuten ennenkin työn mukaan maksettava palkka. Edellytetään kohotettavaksi vähimmäispalkkaa.

Väestön reaalityulojen kohottamiseksi on lisättävä huomattavasti tavaravaihtoa, toimitettava markkinoille enemmän korkealaatuisia tavaroita tarvittavana valikoimana ja laajennettava väestölle tarjottavien palvelusten määrää. On vakautettava valtion määräämät kulustavaroiden vähittäishinnat ja alennettava eri tavaroiden hintoja sitä mukaa kuin tavaravarat kertyvät.

Yhteiskunnallisia kulusvarantoja on lisättävä 40 % ja käytettävä niiden lisäys terveydenhuollon parantamiseen, kansanopetuksen kehittämiseen, työntekijöiden kouluttamiseen ja lasten kasvattamiseen, työläisten, toimihenkilöiden, kolhoosilaisten eläkkeiden ja opiskelijoiden stipendien korottamiseen;

työn alalla. Työvoimavaroja on käytettävä tehokkaammin. Kohottamalla tuotannon teknistä tasoa on supistettava johdonmukaisesti käsityön ja raskaan työn sekä ammattitaidottoman työn käyttöä kaikilla kansantalouden aloilla.

Työkuria on kaikin tavoin lujitettava. Tulee ryhtyä

toimenpiteisiin työntekijöiden vaihtuvuuden vähentämiseksi.

Työoloja on parannettava edelleen, on lisättävä tuotantolaitosten huoltamista nykyaikaisilla turva- ja suojalaitteilla.

jokapäiväisen elämän alalla. Väestön asunto-oloja on parannettava kehittämällä edelleen asuntotuotantoa ja lisäämällä asukkaiden mukavuuksia. Toimintaa sähkön ja kaasun käytön laajentamiseksi kotitaloudessa on jatkettava. Valtaosa asuntoja on liitettävä kaasun käytön piiriin, on laajennettava kaasunkäyttöä pikkukaupungeissa, työläisyhdyskunnissa ja maaseutupaikkakunnilla.

Tulee suorittaa laajoja toimenpiteitä väestön ajan säästämiseksi ja kotitaloustöiden helpottamiseksi. Kaikkia kaupallisen palvelun muotoja on parannettava. Yleisten ruokailulaitosten verkkoa on laajennettava varsinkin tuotantolaitoksissa. Sosiaalikultuurillista ja muuta yleisöpalvelua on parannettava. Väestön varustamista kotitalouskoneilla on lisättävä. Kaupunkiliikennettä on kehitettävä, puhelinliikennettä laajennettava;

kaupunki- ja maaseutuväestön elintason lähentämisen alalla. Kolhoosilaisten ansiotuloja ja valtiontilojen vastaavien työntekijäryhmien palkkoja on lähennettävä toisiinsa kohottamalla työn tuottavuutta kolhooseissa.

Vähittäistavaravaihtoa maaseudulla on lisättävä joudutetusti, on kehitettävä nopeasti maaseutuväestön kulttuuri- ja yleisöpalvelua, on luotava nuorisolle laajat mahdollisuudet maatalousammattien oppimiseen.

Maaseudun asutuskeskusten ajanmukaistamista on jatkettava.

Tierakennustoimintaa ja säännöllistä linja-autoliikennettä maaseutupaikkakunnilla on laajennettava.

Televisiolähetysten vastaanoton varmistamiseksi pääpiirteissään kaikkialla maassa on suoritettava vastaavanlaisia töitä.

2. On nopeutettava tieteellis-teknistä edistystä ja taattava yhtenäisen teknisen politiikan noudattaminen:

tieteellis-teknisen kumouksen luomia mahdollisuuksia tulee käyttää laajemmin tuotantovoimien kehityksen nopeuttamiseksi;

on kehitettävä ja otettava käyttöön periaatteellisesti uusia työvälaineita, materiaaleja ja teknologisia prosesseja, jotka teknisiltä ja taloudellisilta osoitteiltaan vievät voiton parhaista kotimaisista ja yleismaailmallisista saavutuksista;

kansantalouden kaikilla aloilla on parannettava kaikin tavoin tuotteiden laatua;

teknologisen kaluston teknistä tasoa on kohotettava nopeammin, moraalisesti vanhentuneet koneet ja laitteet on vaihdettava tai ajanmukaistettava nopeammin ottaen huomioon, että samalla kehitetään vastaavia koneenrakennusteollisuuden aloja tarpeellisessa määrässä. Tulee määritellä ja ottaa vähitellen käyttöön uudet, lyhyemmät tuotantokaluston kuoletusajat, rajoittaa heikkotuloksisten peruskorjausten määrää ja lisätä kulu- neen ja moraalisesti vanhentuneen kaluston vaihtamiseen varattavien kuoletuspoistojen osuutta;

tuotannon ominaisainekulutusta on supistettava kehittämällä teollisuuden alakohtaista rakennetta, parantamalla koneiden, laitteiden, kojeiden ja muiden tuotteiden rakennetta, käyttämällä edistyksellistä teknologiaa, kohottamalla raaka-aineiden ja tarvikkeiden laatuominaisuuksia, käyttämällä niitä täydellisemmin ja kompleksisesti sekä kehittämällä viimeistelyaloja jalostavassa teollisuudessa.

Ratkaistaessa tuotannon teknistä kehittämistä koskevia kysymyksiä edellytetään:

voimataloudellisen perustan kohdalla — tuotannon sähköistämisen ja energiankäytön tehokkuuden tason kohottamista; sähköteknologisten prosessien laajempaa käyttöönottamista; teknologisiin ja lämmitystarkoituksiin käytettävän höyryn ja kuuman veden tuotannon järkipäristä keskittämistä, pienten kattilahuoneiden ja sähkövoimalaitteistojen asteittaista poistamista;

materiaalien kohdalla — uusien, taloudellisempien

tarvikkeiden, mm. polymeeri- ja erikoispuhtaiden aineiden luomista ja käyttöönottamista; metallien ja muiden teollisuustarvikkeiden uusimpien lujittamismenetelmien kehittämistä ja tuotannollista sovellutusta; tuotettavien materiaalien valikoiman laajentamista;

työvälineiden kohdalla — koneysteemien luomista tärkeimpien tuotantoprosessien täyskoneellistamiseksi ja -automatisoimiseksi teollisuudessa, rakennusalalla, maataloudessa ja liikenteessä; tärkeimpien teknologisten koneistojen ja laitteiden yksikkökapasiteetin lisäämistä niiden taloudellisuutta silmällä pitäen. Numeerisesti ohjattujen automaattilaitteiden tuotannon nopeaa lisäämistä;

teknologian alalla — edistyksellisten, varsinkin jatkuvien teknologisten prosessien laajamittaista käyttöönottamista; uusien kemiallisten teknologisten prosessien, ja elektroniikan käyttöön perustuvien prosessien kehittämisen ja teollisen soveltamisen nopeuttamista. Otettaessa käyttöön uusia kapasiteetteja on pidettävä lähtökohtana yksinomaan nykyaikaisen teknologian soveltamisen välttämättömyyttä;

tuotannon järjestelyn ja johdon alalla — työn, tuotannon ja johdon laajamittaista järjestelyä käyttämällä hyväksi nykyaikaista toimisto- ja tietokonetekniikkaa. On järjestettävä tehokkaiden tietokonelaitteiden, pienten tietokoneiden sekä tietojenvälityslaitteiden sarjatuotanto. On järjestettävä tietokoneiden sarjatuotanto yhdessä kaikkien tietojen syöttö- ja tulostuslaitteiden sekä tyyppiohjelmistojen kanssa.

Standardien tieteellis-teknistä tasoa ja niiden merkitystä tuotteiden laadun parantamisessa on kohotettava. Voimassaolevat standardit ja tekniset vaatimukset tulee uusilla korvaamalla vanhentuneet osoittimet ja siten, että niissä kuvastuvat kansantalouden vaatimukset, jotka takaavat tuotteiden korkean teknisen tason ja laadun.

Yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi tulee katsoa usealla eri alalla käytettävien koneiden, osayhdistelmien, koneenosien ja koneistojen rakenteen, työkalujen ja

teknologisen kaluston yhdenmukaistaminen ja standardisoiminen, niiden valmistusteknologian tyypittäminen sekä täydellisen vaihdettavuuden turvaaminen samankaltaisia osayhdistelmiä ja osia valmistettaessa.

Koneiden ja laitteiden ajanmukaistamisen ja korjauksen teknistä tasoa ja tehokkuutta on kohotettava. Koneiden ja laitteiden ajanmukaistamisessa ja korjauksessa käytettävien osayhdistelmien, laitteistojen ja osien hajakeskitetystä valmistuksesta tulee siirtyä asteittaisesti niiden erikoistuneeseen tuotantoon vastaavia koneita ja laitteita valmistavissa tuotantolaitoksissa. Tuotantokaluston keskitettyyn korjaukseen erikoistuneita kapasiteetteja on huomattavasti laajennettava. Teknistä kalustoa valmistavien tuotantolaitosten on vastattava valmistamiensa koneiden ja laitteiden huoltamisesta vaihto- ja korjausosilla ja -osayhdistelmillä sekä niiden käyttöominaisuuksista.

Tieteellis-teknistä tiedotustoimintaa on parannettava, on turvattava tieteellis-teknisiä saavutuksia valaisevien sekä tekniikan, teknologian, tuotannon järjestelyn ja johtamisen alalla hankittua parhainta kokemusta koskevien tietojen säännöllinen välittäminen asianomaisille tuotantoaloille ja -laitoksille.

Tulee kehittää laajalti työtätekevien luovaa aloitteellisuutta tuotannon teknisessä kehittämisessä, edistää kaikin tavoin järkiperäistä- ja keksijätoimintaa. Insinöörien ja teknikkojen tulee tieteellis-teknisen edistyksen järjestäjinä ja toteuttajina tuotannossa esittää entistä suurempaa osaa.

3. Tieteellisiä perustutkimuksia ja käytäntöä palvelevia tutkimuksia on kaikin tavoin kehitettävä ja niiden tuloksia on sovellettava nopeammin kansantalouteen.

Uudella viisivuotiskaudella on turvattava:

teoreettisen ja sovelletun matematiikan ja kybernetiikan probleemojen kehittäily silmällä pitäen matemaattisten menetelmien ja tietokoneiden laajempaa kansantaloudellista käyttöä sekä tuotantoprosessien automatisointia ja johtotoiminnan parantamista;

tutkimusten kehittäminen ydinfysiikan, kiinteän kapaleen ja puolijohdefysiikan, kvanttiolektroniikan, plasmafysiikan ja alhaisten lämpötilojen fysiikan alalla uusien materiaalien ja niiden käsittelyssä käytettävien tehokkaiden menetelmien luomiseksi; energian muuttamismenetelmien kehittäminen, nopeilla neutroneilla toimivien reaktorien teollisen tuotannon järjestäminen, ydin- ja säteilyprosessien laajempi käyttäminen tiedeessä ja käytännössä, elektroniikan, radiotekniikan ja tietokonetekniikan jatkuva edistäminen sekä teoreettisen ja käytännöllisen mekaniikan kehittäminen;

tieteellisten tutkimusten suorittaminen avaruudessa silmällä pitäen kaukopuhelin- ja lennätinliikenteen, television, sääennustuksen kehittämistä, luonnonvarojen tutkimista ja maantieteellisiä tutkimuksia sekä muiden kansantaloudellisten tehtävien ratkaisemista tekokuiden, automaattisten ja miehitettyjen avaruuslaitteiden avulla sekä Kuun ja aurinkokunnan planeettojen tieteellisten perustutkimusten jatkamista;

tutkimusten suorittaminen geologian, geofysiikan ja geokemian alalla hyödyllisten kaivannaisten sijainnin lainomaisuuksien selvittämiseksi, niiden etsiskelyssä, louhinnassa ja rikastamisessa käytettävien menetelmien tehokkuuden kohottamiseksi;

tieteellisten tutkimusten kehittäminen merentutkimuksen, ilmakehän fysiikan ja maantieteen alalla luonnonvarojen, mm. merten ja valtamerten rikkauksien laajamittaisempaa ja järkipäisempää käyttöä koskevien ongelmien kehittämiseksi; luonnonsuojelun ja uudistamisen tieteellisten perusteiden kehittäminen ihmisen luonnoympäristön parantamiseksi sekä luonnonrikkauksien käyttämiseksi tehokkaammin;

kemian eri alojen jatkuva kehittäminen varsinkin uusien polymeeri- ja epäorgaanisten aineiden valmistuksen erittäin edullisten kemiallis-teknoologisten ja sähkökemiallisten prosessien sekä erikoispuhtaiden aineiden taloudellisten valmistusmenetelmien tieteellisten perusteiden kehittämisen alalla;

tieteellisten tutkimusten kehittäminen biologian ja lääketieteen alalla ensi kädessä sydän- ja verisuonisairauksien, onkologisten ja virustautien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi, uusien fysiologisesti aktiivisten aineiden valmistamiseksi lääketiedettä, maataloutta sekä kevyttä ja elintarviketeollisuutta varten; geneettisten menetelmien kehittäminen korkeasatoisten kasvilajikkeiden ja tuottoisempien karjarotujen jalostamiseksi; perinnöllisten sairauksien genetiikan probleemien kehittäminen;

yhteiskuntatieteiden jatkuva kehittäminen, yhteiskuntakehityksen nykyprosessien kompleksinen tutkiminen sosialistisen talouden tieteellistä johtamista ja kommunistisen rakennustyön tehtävien ratkaisemista silmällä pitäen. Taloustieteen alalla on keskitettävä huomio tehokkaimpien muotojen ja menetelmien kehittämiseen objektiivisten talouslakien käyttämiseksi kansantalouden suunnitelmallisessa johtamisessa, pitkän tähtäyksen suunnittelun kehittämiseen, tieteellis-tekni- sen edistyksen nopeuttamisen, yhteiskunnallisen tuotannon voimaperäistämisen ja sen taloudellisen tehokkuuden kaikkinaisen kohottamisen ongelmiin sekä tärkeimpiin Neuvostoliiton ja muiden SEV-maiden sosialistisen talouden yhdentämisen kehittämisen kysymyk- siin.

Tieteellisten laitosten toiminnan tehokkuutta on ko- hotettava jyrkästi, on keskitettävä tieteelliset voimat sekä materiaali- ja rahavarat ensi kädessä tieteen joh- taville aloille sekä tärkeimpien tieteellis-tekni- sten ongelmien ratkaisemiseen, tutkimusten kokeellisen sekä kokeellis-tuotannollisen perustan voimistamiseen, itse- kannattavuusmenetelmien käyttämiseen tieteellisten tutkimusten järjestämisessä. Tieteellisten tutkimusten sekä kokeilu- ja konstruointitöiden suunnittelua on pa- rannettava, suunnitelmissa on edellytettävä näiden töi- den kaikki vaiheet aina niiden tulosten tuotannolliseen soveltamiseen asti, on tiukennettava suunnitelmien täyttämisen valvontaa. Tieteen ja tuotannon yhteyttä

on lujitettava. Tulee suorittaa organisatoriset ja taloudelliset toimenpiteet uusien koneiden ja laitteiden sekä keksintöjen ja löytöjen toteuttamiseksi nopeasti. Patenttialan ja patenttiedotuksen kannustavaa vaikutusta on voimistettava.

4. Yhteistyötä sosialististen maiden kanssa on kehitettävä johdonmukaisesti, on kaikin tavoin edistettävä sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittumista.

Määritellään seuraavat Neuvostoliiton kansantalouden eri alojen kehittämisen, kansan elintason kohottamisen, tuotantovoimien sijoittelun ja liittotasavaltojen talouden ja ulkomaisten talousyhteyksien kehittämisen sekä johtotoiminnan ja suunnittelun parantamisen suuntaviivat ja tavoitteet.

III. TEOLLISUUS

Teollisuuden päätehtävänä ensi viisivuotiskautena on sosialistisen talouden, varsinkin maatalouden ja siihen liittyvien alojen kehittämisen teollisen perustan laajentaminen ja täydellistäminen, tuotannon teknisen tason ja tehokkuuden kohottaminen, tuotteiden laadun perusteellinen parantaminen.

Kaikkien teollisuusalojen kehityksen suuntana tulee olla neuvostokansan elämäntarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen, jonka vuoksi teollisuutta, joka tuottaa kulutustavaroita sekä niiden valmistamiseen käytettäviä raaka-aineita, koneita ja tuotantokalustoa, tullaan kehittämään nopeammin ja lisäämään sen prosentuaalista osuutta.

Sähkö-, varsinkin atomivoimalataloutta, koneenrakennus-, kemiallista, petrokemiallista ja kaasuteollisuutta on kehitettävä joudutetusti. Kaikilla teollisuusaloilla on turvattava tehokkaimpien tuotantolajien nopea kehitys. Varaosien keskitettyä tuotantoa lisätään huomattavasti, tyydytetään täydellisesti kansantalouden tarpeet autojen, traktoreiden ja muiden koneiden varaosien kohdalta.

Teollisuustuotantoa lisätään viisivuotiskautena 42–46 %, muun muassa tuotantovälineiden tuotantoa 41–45 % ja kulutushyödykkeiden tuotantoa 44–48 %.

Kaikilla teollisuusaloilla lisätään tuotantoa ennen kaikkea kohottamalla sen tehokkuutta ja käyttämällä

täydellisemmin sisäisiä taloudellisia mahdollisuuksia. Tätä silmällä pitäen tulee:

parantaa tuotannon rakennetta, alojen välisiä ja alojen sisäisiä määräsuhteita, laajentaa tuotannon erikoistamista ja yhteistoimintaa;

nopeuttaa työn tuottavuuden kasvua. Teollisuudessa on viisivuotiskautena kohotettava työn tuottavuutta 36–40 % ja tämän avulla saatava 87–90 % tuotannon kokonaislisäyksestä;

kohottaa kaikenlaisten tuotteiden teknistä tasoa, taloudellisuutta ja laatua. Uusien tuotelajien on laadullisilta sekä teknisiltä ja taloudellisilta ominaisuuksiltaan vastattava maailman tieteen ja tekniikan parhaita saavutuksia;

käyttää tehokkaammin tuotantokapasiteetteja ja perusvarantoja. Tuotantoa tulee tuotannollisten perusvarantojen kutakin yksikköä kohti lisätä käyttämällä täydellisemmin hyväksi koneita ja tuotantokalustoa, kohottamalla työvuorokerrointa, poistamalla seisokit, lyhentämällä uusien kapasiteettien nimellistuotannon saavuttamiseen tarvittavaa aikaa sekä voimaperäistämällä tuotantoprosesseja;

käyttää paremmin raaka-aineita, tarvikkeita, polttoainetta sekä sähkö- ja lämpöenergiaa. Koneenrakennus- ja metalliteollisuudessa on aikaansaattava 18–20 prosentin suuruinen teräsvalssaus tuotteiden säästö käyttämällä tehokkaampia metallin ja sitä korvaavien aineiden eri lajeja ja muotoja, parantamalla valssaus tuotteiden työstössä käytettävien koneiden rakennetta ja teknologiaa. Polttoaineen, sähkövoiman sekä kemiallisten, puu- ja muiden raaka-aineiden ja materiaalivarojen kulutusnormeja on supistettava 7–10 %. Tuotantolaitosten varastotaloutta on parannettava.

Kansantaloudessa on käytettävä täydellisemmin hyväksi sekundäärisiä raaka-, polttoaine- ja energiavaroja ja tuotannon jätteitä (rauta- ja ei-rautametalliromua ja -jätteitä, jät-paperia, sekundäärisiä tekstiilitarvikkeita, hylkylasia, kuluneita kumipyöriä, polymeeriaineita, ke-

mikaaleja ja muita sekundäärisiä raaka-aine- ja materiaalivaroja); sekundääristen raaka-aineiden muokkaustekniikkaa on kehitettävä. Sekundäärisiä raaka-aineita ja tuotannon jätteitä hankkivien järjestöjen aineellisteknistä perustaa on voimistettava, on järjestettävä paremmin sekundääristen raaka-aineiden keruu väestöltä; teollisuuden liikevoittoa on suurennettava, tuotteiden tuotantokustannuksia alennettava ja tuotantolaitosten toiminnan kannattavuutta kohotettava.

Määritellään seuraavat teollisuusalojen tuotannon kehittämisen pääsuunnat ja tuotantomäärät:

sähkövoimataloudessa kohotetaan sähkövoiman tuotanto 1030—1070 mrd. kilowattituntiin. Sähkölaitoksilla on otettava käyttöön 65—67 milj. kilowattia tehokapasiteetteja lähinnä rakentamalla lämpövoimaloita ja asentamalla niihin suuritehoisia voimakoneistoja. Energeettisen kaluston käytön teknis-taloudellisia osoittimia on parannettava tuntuvasti. Polttoaineen ominaiskulutus sähkölaitoksilla on alennettava vuoteen 1975 mennessä 340—342 gramman voimaverkostoon toimitettua kilowattituntia kohti.

Vesivoimatalouden alalla tulee rakentaa pääasiallisesti sellaisia hydroteknillisten laitteiden yhdistelmiä, joiden avulla voidaan ratkaista kompleksisesti sähkövoiman tuotantoa, maiden kastelua, kansantalouden vesihuoltoa sekä laivakulun ja kalaviljelyn kehittämistä koskevat tehtävät.

Edellytetään kehitettäväksi huomattavasti atomivoimataloutta rakentamalla suuria voimaloita, joihin asennetaan 1 milj. kilowatin yksikkötehon omaavia ja sitäkin tehokkaampia reaktoreja. Atomivoimaloissa otetaan käyttöön 6—8 milj. kilowatin tehokapasiteetit.

Maan yhtenäisen voimaverkon, 750 ja 1150 kilovoltin vaihtojännitteellä toimivien sekä 1500 kilovoltin tasavirtajännitteellä toimivien kaukosiirtolinjojen rakentamista samoin kuin sähköverkoston kehittämistä maaseutupaikkakunnilla on jatkettava ja maaseutukulttajien sähköhuolto saatava varmemmaksi.

Työn tuottavuutta sähkövoimatalouden alalla tulee viisivuotiskautena kohottaa 1,4-kertaisesti.

Öljy- ja kaasuteollisuudessa tulee vuoteen 1975 mennessä kohottaa maaöljyn tuotantoa 480—500 milj. tonniin ja kaasun tuotantoa 300—320 mrd. kuutiometriin. Maaöljyn ja kaasun osuus yleisessä polttoainetaseessa on vuoteen 1975 mennessä kohotettava vähintään 67 prosenttiin. Uusien runsastuottoisten maaöljy- ja kaasuesiintymien käyttöönottamista on nopeutettava, on kehitettävä öljyn ja kaasun tuotantoa entisillä alueilla.

Öljyn tuotanto vaikuttamalla keinotekoisesti kerrostumiin on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 75 prosenttiin kokonaistuotannosta.

Tutkimuksia uusien tehokkaampien öljy- ja kaasukondensaatti-esiintymien hyödyttämismenetelmien löytämiseksi on tehostettava, öljy ja kaasukondensaattia on saatava kerrostumista huomattavasti enemmän.

Rinnakkain ja erillisesti käytettävien öljy- ja paineporausten varantoa on lisättävä noin 2-kertaisesti. Kompleksinen automatisointi on järjestettävä 120:lle öljy- ja 20:lle kaasukentälle. Porausvarantojen käytön tehokkuutta on lisättävä lyhentämällä huomattavasti niiden käyttöönottoaikoja, soveltamalla entistä parempia käyttömenetelmiä ja pidentämällä kaluston käyttöikää.

Poraustöiden teknisiä ja taloudellisia osoittimia on kohotettava huomattavasti. Poraustöiden kannattavuutta on lisättävä noin 1,5-kertaisesti. Työn kuluessa tapahtuvan porauksen täysvalvonnan käyttöönottoa on nopeutettava.

Öljyn mukana nousevan kaasun hyväksikäyttöä on kohotettava 80—85 prosenttiin sen varoista, myötäkaasun ja luonnonkaasun kompleksijalostuksen kapasiteetteja on lisättävä huomattavasti sekä laajennettava nesteytetyn kaasun, bensiinin, heliumin ja rikin tuotantoa.

Töitä maan yhtenäisen kaasuhuoltojärjestelmän luomiseksi on jatkettava. On aikaansaattava tehokkain

kaasunkuljetus valtapatkistoa pitkin uusilta kaasuntuotantoalueilta maan Euroopan-puoleisen osan polttoainetarpeen tyydyttämiseksi. Kaasujohtojen nimelliskapasiteetit on käytettävä täydellisesti hyväksi, on lisättävä kaasujohtojen kuljetuskykyä kohottamalla niiden työpainetta. Valtakaasujohtoja on rakennettava vähintään 30 000 kilometriä. Kaasun kuljettamiseksi 75 ilmakehän paineella tulee ottaa laajalti käyttöön 1420 mm. läpimittaisia putkia sekä uusia suuritehoisia pumpulaitteita.

Teollisuuskeskusten lähistöllä olevia maanalaisia kaasusäiliöitä on laajennettava huomattavasti.

Työn tuottavuutta öljyteollisuudessa on kohotettava 1,4-kertaisesti ja kaasuteollisuudessa 1,3-kertaisesti.

Öljynjalostusteollisuudessa on lisättävä tuotantoa 1,5-kertaisesti.

Öljynjalostamojen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä niiden nimelliskapasiteettien saavuttamiseen tarvittavaa aikaa on supistettava huomattavasti.

Öljytuotteiden laatua on parannettava. Tulee tuottaa pääasiallisesti rikkipitoisuudeltaan vähäistä dieselpolttoöljyä, korkeaoktaanista bensiiniä, voiteluöljyä, joissa on tehokkaita monitoimisia lisäaineita, ja käytettävä laajemmin öljyjalosteista suoritettavan rikin optimipoiston menetelmiä. Aromaattisten hiilivetyjen, niukkarikkisen elektrodikoksin, nestekaasun sekä kemiallisen teollisuuden käyttämän naftaperäisten raaka-aineiden tuotantoa on laajennettava.

Työn tuottavuutta öljynjalostusteollisuuden tuotantolaitoksissa on kohotettava 1,5-kertaisesti.

Kivihiiliteollisuudessa on kivihiilen tuotantoa kohotettava 1975 685—695 milj. tonniin. Tulee saattaa pääpiirteissään päätökseen tuotantolaitosten tekninen uusiminen tuotantoprosessien täyskoneellistamisen ja automatisoinnin pohjalla sekä siirtyä kaitalouhintaan kairovoksissa, kohottaa viisivuotiskauden loppuun mennessä viistoista ja kaltevista kerrostumista tapahtuvan hiilenlouhinnan osuus vähintään 60 prosenttiin kokonaisu-

hinnasta käyttäen hiilen poistokomplekseja ja koneellistettuja tukia.

Kivihiihen avolouhintaa tulee kehittää nopeammin ja kohottaa vuonna 1975 tällä menetelmällä tapahtuvan kivihiihen louhinnan osuus 30 prosenttiin.

Työn tuottavuutta kivihiihiteollisuudessa tulee kohottaa noin 1,4-kertaisesti.

Polttoturpeen tuotannon tulee viisivuotiskautena kasvaa 35–38 %, turvebrikettien ja puolibrikettien tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Rautametallurgiassa on katsottava päätehtäväksi metallituotteiden laadun perinpohjainen parantaminen ottamalla käytäntöön edistyksellisiä metallin valmistusmenetelmiä sekä laajentamalla valssaustuotteiden, putkien ja metallituotteiden valikoimaa, jotta metallin käytön tehokkuus kansantaloudessa kohoaisi tuntuvasti.

Teräksen tuotannon on vuonna 1975 noustava 142–150 milj. tonniin ja valmiiden valssaustuotteiden tuotannon 101–105 milj. tonniin. Taloudellisten valssaustuotelajien, ensi kädessä kuumavalssatun levyn, kylmävalssatun levyn, taivutettujen ja muotoprofilien, tarkkuusprofilien sekä laatu- ja seosteräksestä valmistettujen valssaustuotteiden samoin kuin putkien ja muiden metallituotteiden tuotantoa on lisättävä. On järjestettävä kylmävalssatun dynamoteräksen tuotanto ja kohotettava huomattavasti muuntajateräksen laatua.

Tulee lisätä ruosteenestopinnoitettujen sekä lämpökäsittelyllä vahvistettujen metallivalssaustuotteiden ja putkien samoin kuin kylmyydenkestävien metallilaatujen tuotantoa.

On perustettava uusia kapasiteetteja läpimitaltaan suurien ja korkean paineen kestävien kaasujohtoputkien, erittäin lujien poraus- ja suojaputkien, ohutseinämäisten saumattomien ja sähköhitsattujen putkien, kylmävalssatun sähköteknillisen ja ruostumattoman teräslevy- sekä muunlaisten kansantalouden tarvitsemien metallituotteiden tuottamiseksi.

Tuotantokapasiteetteja lisätään rautametallurgiassa rakentamalla suuren yksikkökapasiteetin omaavia koneistoja ja laitoksia, mm. 5000 kuutiometrin masuuneja sekä 350 tonnin happikonverttereita.

Rautametallurgiaa malmilla huoltavien tuotantolaitosten rakentamista on joudutettava. Tavaramalmin metallipitoisuutta on lisättävä.

Tulee laajentaa tuntuvasti edistyksellisten teknologisten prosessien soveltamista, hapen ja luonnonkaasun käyttämistä masuuneissa, on lisättävä noin 4-kertaisesti malmirikastepallojen tuotantoa, järjestettävä metalloidun rautamalmiraaka-aineen teollinen tuotanto. Happikonverttereissa tapahtuvan teräksen melleituksen osuus on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava vähintään 30 prosenttiin teräksen tuotannon kokonaismäärästä, sähköteräksen tuotannon osuutta on kohotettava. Teräksen jatkuvavalmistusta on lisättävä. Tulee soveltaa laajalti tehokkainta metallin laatua parantavia menetelmiä käyttämällä tyhjiökäsittelyä, teräksen käsittelyä synteettisellä kuonalla ja inerttisillä kaasuilla sekä sähkökuona- ja tyhjiösulatusta.

Työn tuottavuutta rautametallurgiassa on kohotettava noin 1,3-kertaisesti.

Ei-rautametallurgisessa teollisuudessa tulee lisätä tuotantoa 1,4-kertaisesti, mm. alumiinin tuotantoa 50–60 %, kuparin 35–40 %. Seostusmetallien ja luonnontimanttien tuotantoa on laajennettava huomattavasti. Raaka-ainepohjan kehittämistä varsinkin alumiinioksidin, lyijyn, volframin, molybdenin, antimonin, tinan ja elohopean tuottamiseksi on nopeutettava.

On kehitettävä edelleen malminlouhintaa avolouhosista sekä maanalaisella menetelmällä käyttämällä korkeatehoisia moottoroituja tuotantokalustokomplekseja. Malmilouhosten varustamista tehokkaalla tuotantokalustolla ja kuljetusvälineillä on nopeutettava.

Metallien saantoa malmeista on lisättävä huomattavasti, on parannettava raaka-aineen kokonaiskäyttöä; on otettava laajalti käyttöön suljettuja teknologisia

prosessikaavoja, joissa suoritetaan puolivalmisteiden täydellinen jalostus, ja järjestettävä tuotannon jätteiden käyttö metallurgisilla tehtailla. On luotava plasma-metallurgisten prosessien perusteet. Tulee kehittää ei-rautametallien ja lejeerinkien samanaikaista valua ja puolivalmisvalssausta, kehitettävä erilaisten aineiden ei-rautametalleilla tyhjiössä pinnoittamisen prosessit sekä teollisuuskalusto näihin tarkoituksiin.

Tulee kartuttaa sekundäärinen ei-rautametallien. elektrodituotteiden, kupari- ja kuparilejeerinki-valsauustuotteiden, ohuen langan, ohutseinämäisten putkien ja taloudellisten profiilien tuotantokapasiteetteja. Alumiinilejeeringeistä valmistettujen putkien ja rakennusprofiilien samoin kuin elintarvikkeiden pakkaukseen käytettävän alumiinisen lehtimetallin ja nauhan tuotantoa ja valikoimaa on lisättävä huomattavasti. Ei-rautametallien ja lejeerinkien laatua on parannettava.

Työn tuottavuutta ei-rautametallurgiassa on kohotettava vähintään 1,4-kertaisesti.

Kemiallisessa ja petrokemiallisessa teollisuudessa on lisättävä tuotantoa 1,7-kertaisesti, mm. muovien ja tekohartsien noin 2-kertaisesti, kautsun 1,7-kertaisesti ja kemiallisten kotitaloustavaroiden tuotantoa 1,9-kertaisesti. Vuoteen 1975 mennessä tulee kohottaa väkilannoitteiden tuotantoa 90 milj. tonniin ja kemiallisten kuitujen 1,05–1,10 milj. tonniin. Valmistettavien tuotteiden valikoimaa on laajennettava ja laatua kohotettava. Alojen sisäisiä määräsuhteita on parannettava. Edellytetään kehitettäväksi edelleen kemiallisen tuotannon aloja kohottamalla laitosten ja laitteiden yksikkökapasiteetteja ja luotavaksi jatkuvia teknologisia prosesseja.

Korkealaatuisten rikastettujen ja yhdistettyjen väkilannoitteiden tuotantoa tulee kehittää joudutettua vauhtia, jotta niiden osuus väkilannoitteiden koko tuotannossa olisi viisivuotiskauden lopulla n. 80 %. Väkilannoitteiden keskimääräinen ravinnepitoisuus on kohotettava 35–37 prosenttiin. Kemiallisten kasviensuojeluai-

neiden tuotantoa on lisättävä ja niiden valikoimaa laajennettava.

Muovien ja niistä valmistettävien tuotteiden laatua on parannettava, on järjestettävä erikoislujien, kuumuudenkestävien, sähköä eristävien, korrosionkestävien ja muiden uusien polymeeriainesten tuotantoa. Termoplastisten aineiden osuus tekoartsien ja muovien tuotannon kokonaismäärässä on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 40—43 prosenttiin.

Kemiallisten kuitujen tuotannon rakennetta on parannettava, synteettisten kuitujen osuus niiden kokonaistuotannossa on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 38—40 prosenttiin, on lisättävä huomattavasti teksturoitujen synteettisten ja tekolankojen, punotun sillakuidun ja massana värjättyjen kemiallisten kuitujen tuotantoa sekä synteettisten ja tekosilkin toimituksia suurpakkauksissa.

Uusien korkealaatuisten tekokautsujen tuotantoa on laajennettava. Luonnonkautsun korvaavan tekokautsun tuotannon osuus kautsun kokonaistuotannossa on kohotettava 55—60 prosenttiin supistaen samalla luonnonkautsun kulutusta. Rakenteellisesti parannettujen autonrenkaiden tuotantoa on laajennettava ja korotettava autonrenkaiden kestävyyttä keskimäärin 20—25 %.

Pieneräisten kemiallisten tuotteiden tuotannon kasvua on nopeutettava ja niiden valikoimaa laajennettava. Tulee laajentaa polymeeriainesten laatua parantavien kemiallisten lisäainesten tuotantoa ja turvata niillä kansantalouden tarve kokonaisuudessaan. Säilöntä- ja antiseptisten aineiden, lääkintätarkoituksissa ja maataloudessa käytettävien biologisesti aktiivisten aineiden, lisäainesten, reagenssien, elintarvikkeiden pakkauksessa käytettävien erilaisten kelmujen, rasvojen ja muiden teknisiin tarkoituksiin käytettävien elintarvikeraaka-ainesten, synteettisten väriainesten, lakkojen, kankaiden, trikoovalmisteiden, jalkineiden sekä tekonahan laatua parantavien apuainesten tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Jokapäiväisessä elämässä käytettävien kemiallisten tuotteiden, muoviesineiden ja muiden kemianteollisuuden väestölle valmistamien tuotelajien valikoimaa on laajennettava ja niiden laatua parannettava.

Työn tuottavuutta kemian teollisuuden tuotantolaitoksissa on lisättävä 1,6-kertaisesti ja petrokemiallisen teollisuudessa 1,5-kertaisesti.

Maanuumenien geologisia tutkimustöitä sekä kivennäisraaka-ainevarojen prospektausta on laajennettava ennen kaikkea toimivien vuoriteollisuuslaitosten alueilla sekä niiden teollisen käytännön kannalta taloudellisesti edullisimmilla alueilla. On tehostettava öljyn ja kaasun etsintää varsinkin maan Euroopan-puoleisessa osassa, koksiutuvan ja energeettisen kivihillen, korkealaatuisten boksiittien, tärkeimpien ei-rautametallien, harvinaisten ja jalometallien, timanttien, väkilannoitteiden tuotannossa käytettävän, varsinkin fosaattirauka-aineen ja maanalaisten vesien prospektausta ja voimistettava etsintä- ja tiedustelutöitä runsaiden rautamalmiesiintymien selville saamiseksi Siperiassa ja Uralilla.

Tulee kehittää etsintä- ja tiedustelutöitä merten ja valtamerien rannikkovesialueilla lupaavien vedenalaisten öljy- ja kaasuesiintymien löytämiseksi. Tulee laajentaa rannikkovesistöissä olevien kulta-, tina- ja muiden malmiesiintymien tutkimuksia. Geologisten tutkimustöiden taloudellista tehokkuutta on kohotettava.

Koneenrakennuksen ja metallintyöstön alalla tulee viisivuotiskautena lisätä tuotantoa 1,7-kertaisesti, mm. kulutustavaroiden tuotantoa 2,2-kertaisesti. Muita aloja nopeammin on kehitettävä kojeiden ja automaatiovälineiden, maatalouskoneiden, rakennus- ja maanparannusvälineiden, edistyneimpien metallintyöstö- ja sähköteknillisen kaluston, kaasuturbiinien, atomivoimaloiden ja kemiallisen teollisuuden, kevyen ja elintarviketeollisuuden tuotantokaluston, rautateiden liikkuvan kaluston sekä autoteollisuuden tuotantoa.

On luotava erilaisia koneita ja laitteita, jotka ovat

soveliaita toimimaan Peräpohjolan, kuuman ilmaston ja vuoristoseutujen oloissa sekä laajennettava niiden tuotantoa.

Nosto- ja kuljetustöissä, kuormauksessa, purkauksessa ja varastotöissä käytettävien koneistamisvälineiden tuotantoa on lisättävä huomattavasti. Kestokulutustavaroiden valikoimaa ja laatua on parannettava.

Tuotantokaluston tehokkuutta on kohotettava lisäämällä laitteistojen yksikkökapasiteettia sekä parantamalla niiden laatua ja käyttövarmuutta.

Uusia koneenrakennusalan tuotantolaitoksia rakennettaessa ja toimivia uusittaessa on lähdeittävä siitä, että täytyy syventää koneenrakennustuotteiden tuotannon erikoistamista, rakentaa lähinnä eri osien tuotantoon määrättyyn prosessitekniikkaan erikoistuneita tehtaita ja kokoomoja. Tuotantokaluston käytön työvuorokerrointa on kohotettava.

Koneenrakennusteollisuuden tuotantoperustan teknistä uusimista on nopeutettava. Tämän alan tuotantolaitoksiin on suunnattava vanhentuneen metallintyöstökaluksen vaihtamiseksi 25–30 metallintyöstökoneistoa ja vähintään 30 % takomo- ja puristinkoneista. Tulee ottaa nopeammin käyttöön uusia edistyksellisiä teknologisia prosesseja.

Metallintyöstökoneiden tuotanto on vuoteen 1975 mennessä kohotettava 230–250 000:een sekä takomo- ja puristinkoneiden tuotanto 60–65 000:een. On lisättävä muita enemmän numeerisesti ohjattujen metallintyöstökoneiden tuotantoa lisäämällä niiden tuotantoa viisivuotiskaudella vähintään 3,5-kertaisesti. Tarkkojen ja erikoistarkkojen työkalujen, automaattisten ja puoliautomaattisten koneikkojen, takomo- ja puristin- sekä valimokaluksen tuotantoa on laajennettava samoin kuin lastuavien ja hiomatyökalujen erikoistunutta tuotantoa. Näiden työkalujen laatua on kohotettava.

Tulee kehittää joudutetusti valanteiden, takeiden ja puristintuotteiden ja hitsausrakenteiden tuotantoon erikoistettuja kapasiteetteja uusimalla teknisesti uudella

perustalla nykyisiä sekä rakentamalla uusia valimoita sekä takomo- ja puristintyötehtaita ja -osastoja. Valujen, takeiden, hitsaustuotteiden ja aihoiden laatua ja tarkkuutta on kohotettava käyttämällä tuotannossa uutta prosessitekniikkaa, nykyaikaisia rakenne- ja hitsausmateriaaleja, valamalla valmistettujen kaavainten mukaan tapahtuvaa valua, painevalua ja tyhjiövalua, liukuhihnoja ja automaattikoneikkoja sekä ottamalla käyttöön teollisuusjaksoisella virralla toimivia induktiouneja valuraudan sulattamiseksi.

Metallien puristustyöstön osuutta on kohotettava huomattavasti ja teollisuudessa on käytettävä laajalti kolmiulotteista puristusta.

Koko koneenrakennusteollisuudessa käytettävien tuotteiden valmistus on keskitettävä.

Traktoreiden tuotannon tulee vuonna 1975 olla 575 000 ja maatalouskoneita on tuotettava yhteensä 3,5 mrd. ruplan arvosta. Traktoreiden, leikkuupuimureiden ja muiden maatalouskoneiden tehoa ja tuottavuutta on lisättävä. Tulee järjestää uusien korkeatuottoisten leikkuupuimureiden, tehokkaiden kyntö- ja teollisuustraktorien sekä metsätöissä käytettävien koneiden tuotanto. Tuotantoprosessien täyskoneellistamiseksi maataloudessa tarvittavien maatalouskoneiden ja välineiden suunnittelua ja tuotantoa on nopeutettava. Moottoroitujen alustojen ja niihin asennettavien koneiden tuotantoa tarvittavina kokonaissarjoina on laajennettava.

Autojen vuosituotanto on vuoteen 1975 mennessä kohotettava 2–2,1 miljoonaan lisäämällä tällöin kuorma-autojen tuotantoa n. 1,5-kertaisesti ja henkilöautojen 3,5–3,8-kertaisesti. Suuren kuormauskyvyn omaavien kuorma-autojen ja niiden pohjalla valmistettavien suuren kuljetuskyvyn omaavien autojunien tuotantoa on lisättävä. Erityiskuorma-autojen ja perävaunujen, Peräpohjolan ja kuuman ilmaston oloihin soveltuvien autojen sekä puutavara-autojunien tuotantoa on laajennettava. Tulee järjestää kippiautojen ja kuljetuskyvyltään aina 120 tonnin kippaavien autojunien tuotan-

to vuoriteollisuutta varten. Tulee lisätä kuljetuskyvyltään suurten linja-autojen sekä maastokyvyltään parannettujen linja-autojen tuotantoa. Autonmoottoreiden kestoikkää peruskorjaukseen on lisättävä 1,3--1,5-kertaisesti.

Uusimmilla automaattivälineillä varustetun korkeatehoisen teknologisen kaluston tuotantoa kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksia, kauppoja ja yleisiä ruokailulaitoksia varten on lisättävä vähintään 1,9-kertaisesti. Elintarvikkeiden pakkausautomaattien sekä yleisöpalvelulaitoksille tarkoitettun kaluston tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Tulee suunnitella kauko-ohjattuja ja automaattisesti ohjattuja nosto- ja kuljetuskoneiden ja -koneistojen komplekseja sekä jaksotoimisia koneita automatisoituja kuljetushihnoja varten. Tulee laajentaa erityisten kuljetus-, kuormaus- ja purkauskoneistojen ja laitteiden tuotantoa, jotta supistettaisiin irtotavaroiden, kuten sementin, väkilannoitteiden ym. kuljetushäviöitä. Tavaravaunuja ja kontteja tuottavien tehtaiden rakentamista ja uusimista on nopeutettava.

Tulee valmistaa uudenmallisia suuren yksikkökapasiteetin omaavia koneita ja laitteita metallurgista, kivihiili-, vuori-, kemiallista, petrokemiallista ja öljynjalostusteollisuutta, voimataloutta, paperi- ja selluloosateollisuutta ja muita aloja varten. On järjestettävä 5000 kuutiometrin masuuneille tarkoitettun kaluston, avolouhoksille tarkoitettujen aina 12 000 kuutiometrin tuntikapasiteetin pyörökaivurikompleksien, 100 kuutiometrin kauhatilavuuden omaavien kaivinkoneiden, ohuiden ja paksujen viettävien ja kaltevien kerrostumien louhinnassa käytettävien kalustokompleksien ja niiden koneellistettujen tukilaitteiden sarjatuotanto.

Tulee järjestää 500 ja 800 megawatin tehoisten lämpövoimalalohkojen täydellisen konekaluston, 100 megawatin tehoisten kaasuturbiinien sekä 1000 megawatin tehoisten tehokkaampien atomivoimalareaktorien tuotanto. On valmistettava 1200 megawatin tehoisen voi-

malalohkon prototyypikoneistot ja laitteet. On luotava uusi suurjännite- ja muuttajalaitteisto 1500 kilovoltin tasajännitteistä ja 1150 kilovoltin vaihtojännitteistä voimansiirtoa varten.

Tulee järjestää yleisteolliseen käyttöön tarkoitettun uuden sähkökonesarjan tuotanto. Niillä on oltava parannetut teknologiset, paino- ja käyttöosoittimet sekä laaja tehovalikoima pienoiso- ja mikromoottorit mukaan luetuna. On suunniteltava sähkömoottorit, sähkölaitteisto ja kaapelituotteet maataloustuotannon erikoisoloja silmälläpitäen ja pantava käyntiin niiden sarjatuotanto. Väestön valaisinlaitteiden kysyntä on tyydytettävä.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä dieselmoottori-tuotannon kehittämiseen sekä kaasumoottoreiden ja kaasumoottoriahdinten tuotantoon. Näiden koneiden kestoikää on lisättävä 1,5–2-kertaisesti. On saatettava käyntiin uusien tehokkaiden dieselvetureiden tuotanto.

Tulee järjestää öljy- ja kaasuteollisuuskaluston tuotanto erityisesti Länsi-Siperian ja Peräpohjolan alueita varten sekä tehokkaiden kaasu- ja öljyjohtojen valtuputkistojen rakentamisessa käytettävän kalustosarjan tuotanto.

Rakennus- ja tietokoneiteollisuuden kehitysvauhtia on nopeutettava, on lisättävä yksikkökapasiteetiltaan tehokkaampien koneiden tuotantoa rakennusalaan varten, järjestettävä tehokkaiden teollisuustraktoreiden ja pyörätraktoreiden pohjalla valmistettävien uusien koneiden, hydraulisten kaivinkoneiden sekä sisustus-, kattamis- ym. töissä käytettävien konekompleksien sarjatuotanto. Rakennusaineteollisuutta varten on luotava automaattisia tuotantolinjoja, on laajennettava koneiden ja laitteiden tuotantoa kunnallis-tekniisiin taroituksiin.

Tulee panna käyntiin metallurgisen, kemiallisen, öljynjalostus-, öljy-, kaasu- ja kivihiiliteollisuuden teknologisten prosessien ohjauksen automatisoinnissa käytettävien kojeiden ja laitteistojen teollinen tuotanto.

Kojeiden tuotantoa on lisättävä kaksinkertaisesti. On

saatettava päätökseen valtion teollisuuskojesysteemiin kuuluvien yhdenmukaistettujen laitteiden koko kompleksin luominen ja aloitettava näiden laitteiden tuotanto. Tulee panna käyntiin parannetut käyttöarvot ja lisätyn toimintavarmuuden omaavien yleisteollisten kojeiden ja automaatiivälineiden aggregaattiyhdistelmien tuotanto.

Matematiikkakoneiden tuotantoa lisätään 2,4-kertaisesti, mm. tietokoneiden valmistusta 2,6-kertaisesti. Pannaan käyntiin integroitujen piirien käyttöön perustuvan uuden tietokonekompleksin sarjatuotanto. On kehitettävä integroitujen piirien laajaan käyttöön perustuva tekninen laitteistokompleksi, jonka avulla voidaan automatisoida tietojen rekisteröinti-, keruu-, tallenta-, siirto- ja käsittelyprosessit, kehitetään uusia teknisiä välineitä maan yhtenäistä automatisoitua tietoliikenneverkostoa varten, radionavigaatio- ja lennonjohtolaitteita, ja elektronisia lääketieteellisiä laitteita.

Laajennetaan nykyaikaisten kojeiden, laitteiden ja laboratoriokaluston tuotantoa tieteellisiä tutkimustöitä varten ja samoin välineitä insinööri- ja virastotyön koneellistamista sekä automatisointia varten tarvittavien välineiden tuotantoa.

Työn tuottavuutta koneenrakennusteollisuudessa kohotetaan 1,5—1,8-kertaisesti.

Metsä- ja puutavarateollisuudessa sekä selluloosa- ja paperiteollisuudessa on parannettava edelleen tuotannon rakennetta ja puun kokonaiskäyttöä.

Viisivuotiskaudella on lisättävä lastu- ja kuitulevyjen tuotantoa 2,8—2,9-kertaisesti, selluloosan 1,7-kertaisesti, kartongin 1,8-kertaisesti ja paperin tuotantoa vähintään 1,3-kertaisesti.

Eriyistä huomiota on kiinnitettävä paljon kysyttyjen, mm. tekniikan tarpeisiin ja elintarvikkeiden koneelliseen pakkaukseen tarvittavien selluloosa-, paperi- ja kartonkilajien sekä väestön tarpeiksi valmistettavien paperituotteiden tuotannon lisäämiseen. Tuotteiden laatua on parannettava.

On huomattavasti laajennettava jätepuusta, lehtipuusta ja huonolaatuisesta havupuusta saatavan teollisuushakkeen ja jätepaperin käyttöä selluloosa- ja paperiteollisuuden teknologisenä raaka-aineena.

Ainespuun tuotanto on kohotettava 87 prosenttiin ajetun puutavaran kokonaismäärästä.

Laajennetaan puunjalostusta maan itäalueilla tarkoituksena vähentää pyöreän puutavaran kuljetuksia.

Toimivat metsänhakuulaitokset on uusittava teknisesti, missä yhteydessä on kiinnitettävä erikoista huomiota paljon työvoimaa vaativien metsätöiden koneellistamiseen, parempien koneiden ja kaluston käyttöön ottoon sekä autoteiden kunnan parantamiseen samoin kuin uusien pitkälle koneellistettujen metsätyölaitosten perustamiseen. Metsätyömaiden työläisten ja toimihenkilöiden työ- ja elinoloja parannetaan.

Huonekaluteollisuuden tuotantokapasiteetteja on kehitettävä ennen kaikkea maan itäalueilla, on lisättävä huonekalujen valmistusta toimivissa tehtaissa näiden teknisen uusimisen tietä. Huonekalujen tuotantoon sovelletaan laajasti uusia tuotantoprosesseja ja edullisia materiaaleja. Huonekalujen tuotantoa laajennetaan viisivuotiskaudella vähintään 1,6-kertaisesti.

Työn tuottavuutta metsä- ja puutavarateollisuudessa on lisättävä suunnilleen 35 % sekä selluloosa- ja paperiteollisuuden tuotantolaitoksissa 45 prosenttia.

Rakennustarviketeollisuuden tuotantovolyymin lisä-tään 1,4-kertaisesti, järjestetään pitkälle tehtaassa viimeistelyjen tarvikkeiden ja valmisteiden, teollisten rakenteiden ja rakennusten painoa vähentävien keveiden täyteaineiden laajamittainen tuotanto. Sementin tuotanto kohotetaan 122–127 miljoonaan tonniin v. 1975. Sisustus- ja pintakäsittelymateriaalien sekä saniteettikaluston lajivalikoimaa on huomattavasti laajennettava. Tiilien ja muiden paikallisten rakennustarvikkeiden tuotantoa lisätään. Rakennustarvikkeiden tuotannossa tulee käyttää laajemmin muiden teollisuusalojen sivutuotteita (kuonaa, tuhkaa, malmittomia materiaaleja).

On laajennettava kalkkijauhon ja keraamisten salaoja-putkien tuotantoa maatalouden tarpeiksi sekä putkien tuotantoa kastelulaitosten rakennustöitä varten.

Tuotantolaitosten teknistä tasoa kohotetaan, nopeutetaan tuotantoprosessien koneellistamista ja automatisointia. Työn tuottavuutta rakennustarviketeollisuuden tuotantolaitoksissa lisätään noin 35 prosenttia.

Kevyen teollisuuden alalla. Jotta voitaisiin täydellisemmin tyydyttää neuvostoihmisten tarpeet vaatetuksen, jalkineiden ja muiden kevyen teollisuuden tuotteiden osalta, tulee lisätä tämän alan tuotantovolyymia 35–40 %, kohottaa v. 1975 kankaiden tuotantoa 10,5–11 miljardiin neliometriin, nahkajalkineiden tuotanto 800–830 miljoonaan pariin; turvata trikootuotteiden tuotannon kasvu 1,5-kertaisesti, pukimotuotteiden 1,4-kertaisesti sekä posliini- ja fajanssiastioiden tuotanto 2-kertaisesti. Tavaravalikoimaa on uusittava viivytyksittä ja laajennettava, sekä tavaroiden laatua ja ulkoasua parannettava.

Uusitaan kevyen teollisuuden tuotantolaitokset teknisesti parhaiden koneiden ja laitteiden sekä edistyksekköisen teknologian, tuotannon koneellistamisen ja automatisoinnin pohjalla. Otetaan laajasti käyttöön korkeatehoisia väärtinättömiä kehruukoneita, sukkulattomia kutomakoneita, automatisoituja konekomplekseja puuvilla-, villa- ja trikootöollisuudessa, jatkuvia teknologisia prosesseja kankaiden ja trikootuotteiden viimeistelyä sekä jalkineiden ja pukimien tuotantoa varten.

Työn tuottavuutta kevyen teollisuuden tuotantolaitoksissa on lisättävä 34 prosenttia.

Elintarviketeollisuudessa, lihan-, maidon- ja kalajalostusteollisuudessa tulee lisätä tuotantoa 33–35 %, mm. lihan tuotantoa 40–43 %, täysmaitotuotteiden 29 %, sokerin noin 34 % ja kalavalmisteiden tuotantoa vähintään 47 prosenttia. Elintarvikkeiden laatua on kohotettava, valikoimaa laajennettava sekä niiden ravintoarvoa ja makuominaisuuksia parannettava. Muita no-

peammassa tahdissa tulee kehittää lasten- ja dieettiravintoaineiden, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden ja korkealaatuisten konditoriatuotteiden valmistusta. On lisättävä paketoitujen tavaroiden sekä erilaisten einesten ja patavalmiiden ruokatarvikkeiden tuotantoa.

Ravintoraaka-aineiden kokonaiskäyttöä laajennetaan. Joudutetaan elintarvike-, lihanjalostus- ja meijeriteollisuuden tuotantolaitosten rakentamista ja uudistamista, niiden varustamista ajanmukaisella korkeatehoisella konekalustolla.

On lisättävä huomattavasti elävän ja jäähdytetyn kalan, kalafileen ja puolivalmisteiden, kylmäsavustettujen, palvattujen ja kuivattujen kalatuotteiden valmistusta ja toimituksia myyntiverkkoon.

Kalastuslaivaston aluskantaa lisätään automatisoiduin ja koneellistetuin pyynti- ja perkauslaittein varustetuilla tehokkailla aluksilla, joissa saalis voidaan jalostaa kokonaan ja käyttää jätteet täydellisesti kalajauhon valmistukseen. Pyyntilaivaston käyttöä on tehostettava huomattavasti, on sovellettava laajasti edistyksellisiä kalaparvien etsintä- ja pyyntimenetelmiä, lisättävä korjaustelakoiden kapasiteettia ja laajennettava kalasatamia, eritoten Kaukoidän vesillä.

Laajennetaan valtamerikalojen kokonaisjalostusta harjoittavien tehtaiden tuotantokapasiteetteja ja lisääntään korkealaatuisten kalavalmisteiden tuotantoa runsaana valikoimana.

Laajennetaan kalanjalostusteollisuuden raaka-ainevarojen tutkimuksia valtamerillä. On suoritettava tarpeellisia toimenpiteitä arvokalakannan huomattavaksi lisäämiseksi sisävesistöissä. Valtion kalalammikkotalouksien kalantuotantoa tulee lisätä 2,7-kertaisesti.

Työn tuottavuutta elintarvike-, lihan-, maidon- ja kalanjalostusteollisuudessa on lisättävä 30–33 prosenttia.

Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden tuotantoa tulee kehittää kaikilla teollisuuden aloilla ja lisätä niiden tuotantoa 1,8-kertaisesti.

Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden sekä talouksesineiden tuotantoa on lisättävä raskaan teollisuuden aloilla: ei-rautametallurgian, kemianteollisuuden koneenrakennuksen ja työkoneteollisuuden aloilla 3-kertaisesti, raskaan koneenrakennuksen, kojeteollisuuden, laivanrakennuksen ja elektronisen teollisuuden aloilla 2,2—2,5-kertaisesti, lentokoneteollisuuden, puolustusteollisuuden, sähköteknisen, kemian- ja öljykemiallisen teollisuuden, kevyen ja rakennusaineteollisuuden koneenrakennuksen, rakennustarviketeollisuuden ja radioteollisuuden aloilla 1,8—2-kertaisesti, auto-, selluloosa- ja paperi-, metsä- ja puutavarateollisuudessa sekä rauta- ja terästeollisuudessa 1,5—1,7-kertaisesti.

Tuotevalikoimaa on kaikin tavoin laajennettava ja alituisesti uudistettava, tuotteiden laatua on parannettava, on järjestettävä uusien tavaralajien tuotanto, lisättävä teknisesti monimutkaisten, ihmisten työtä helpottavien ja elinoloja parantavien kotitalouskoneiden ja laitteiden käyttövarmuutta ja -ikää.

Ryhdytään toimenpiteisiin erikoistuneiden laitosten ja työosastojen perustamiseksi tuottamaan kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeita ja talouksesineitä ja näiden tavaroiden tuotannon teknisen tason kohottamiseksi toimivissa teollisuuslaitoksissa.

Paikallisen teollisuuden tuotantovolyymia lisätään 1,7-kertaisesti, laajennetaan huomattavasti korkealaatuisten taideteollisuustuotteiden, muistoesineiden, jokapäiväisessä elämässä tarvittavien pienten talouksesineiden ja muiden kulutustavaroiden tuotantoa käyttäen tarkoitukseen mahdollisimman laajalti paikallisia raaka-aine- ja tarvikevaroja. Pannaan toimeen tämän alan toimivien tuotantolaitosten tekninen uudistaminen ja erikoistaminen sekä rakennetaan uusia tuotantolaitoksia etupäässä pieniin ja keskisuuriin kaupunkeihin.

Mikrobiologista teollisuutta kehitetään nopeutetussa tahdissa. Rehuhiivan tuotantoa lisätään 3,5—3,7-kertaisesti. Kehitetään valkuais- ja vitamiinitivisteiden teollisuustuotantoa, laajennetaan huomattavasti aminohap-

pojen, mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden, ei-lääketieteellisten antibioottien tuotantoa ja laajennetaan niiden valikoimaa teknologisten prosessien voimaperäistämiseksi ja tuotteiden laadun parantamiseksi kevyessä ja ravintoaineteollisuudessa, maataloudessa sekä muilla aloilla. Varustetaan mikrobiologinen teollisuus suuren yksikkötehon omaavista laitteista koostuvilla korkeatehoisilla teknologisilla tuotantolinjoilla.

Mylly- ja suurimoteollisuuden laitoksilla on taattava korkealaatuisten jauhojen tuotanto riittävässä määrin, parannettava suurimovalikoimaa, lisättävä riisin valmistusta 2-kertaisesti ja tattarisuurimoiden 1,5-kertaisesti. Siilo- ja varastotalouden, mylly- ja suurimo- sekä rehusekoiteteollisuuden aineellis-teknistä perustaa vahvistetaan.

Lääketeollisuuden tuotteiden valmistusta lisätään 1,6-kertaisesti. Kohotetaan lääkkeiden tuotantoa määriin, jotka paljouden ja valikoiman osalta tyydyttävät väestön tarpeet täydellisesti. Lisätään huomattavasti vitamiinien ja antibioottien tuotantoa. Edistetään ensivuo-roisesti töitä sellaisten uusien antibioottien kehittämiseksi ja tuottamiseksi, joilla olisi viruksiin, bakteereihin, sieniin ja kasvaimiin tehoava vaikutus. Lisätään valmiiden lääkkeiden tuotantoa ja parannetaan niiden valikoimaa. Laajennetaan lääketieteellisen kaluston ja ennakoehkäisyyn, taudinmääritykseen ja potilaiden hoitoon tarvittavien teknisten välineiden tuotantoa.

IV. MAATALOUS

Maatalouden alalla tehtävänä on lisätä maataloustuotteiden keskimääräistä vuosituotantoa edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna 20–22 %, mikä takaa väestön kasvavien elintarviketarpeiden ja teollisuuden raaka-ainetarpeen täydellisemmän tyydyttämisen. Tämän tehtävän täyttämisen ratkaisevana ehtona on maatalouden aineellisteknisen perustan kaikinpuolinen lujittaminen, johdonmukainen suuntaus maatalouden voimaeräistämiseen kemiallistamisen, maanviljelyn ja karjanhoidon täyskoneellistamisen ja laajojen maanparannustöiden avulla. On turvattava entistä parempi tuotannon sijoittelu, pitemmälle menevä erikoistuminen ja tehokkaampi keskitys, parannettava viljelymaiden, konekannan ja työvoiman käyttöä kolhooseissa ja valtiontiloilla.

Kaikkialla on turvattava viljelykasvien *satoisuuden nousu* lisäämällä maaperän hedelmällisyyttä, soveltamalla parhaita tuotantomenetelmiä, käyttämällä järjestyksessä väki- ja luonnonlannoitteita, suorittamalla laajoja maanparannustöitä ja toimenpiteitä eroosion ehkäisemiseksi, parantamalla siemenviljelyä, viljelemällä runsaspitoisimpia lajikkeita ja risteytymiä, suorittamalla järjestelmällisesti toimenpiteitä kasvien suojelemiseksi taudeilta, tuholaisilta ja rikkaruhoilta, poistamalla sadonkorjuuhäviöt, parantamalla kylvöalojen rakennetta ja soveltamalla säännöllisiä viljelykiertoja.

Maavaroja on vaalittava ja estettävä liikanaisuudet luovutettaessa maa-alueita ei-maataloudellisiin tarkoituksiin. On lisättävä maankäyttäjien, maa-, vesi- ja metsätalouden elinten vastuuta eroosio- ja maanparannustöiden suorituksesta.

Tehtävänä on taata viisivuotiskaudella viljan keskimääräinen vuotuinen kokonaistuotanto vähintään 195 miljoonaa tonnia. On huomattavasti lisättävä viljakasvien satoisuutta jokaisessa kolhoosissa ja jokaisella valtiontilalla silmälläpitäen sitä, että viljatuotannon kasvu jää uudellakin viisivuotiskaudella maatalouden kehityksen avainongelmaksi. Laajennetaan viljan tuotantoa kastelumaille ja kuivatuilla mailla, tehostetaan työtä sääsuhteista riippumatonta tavaraviljan tuotantoa harjoittavien laajojen viljelyalueiden perustamiseksi kastelumaille Ukrainan eteläosiin, Pohjois-Kaukasiaan ja Volgan varrelle. Lisätään korkealaatuisten lakoutumattomien ja kovajyväisten vehnälajikkeiden, riisin, suurimokasvien ja panimo-ohran tuotantoa. Viljatalouden konekantaa on kehitettävä jatkuvasti.

Lisätään perunan ja vihannesten, erityisesti varhaislajikkeiden tuotantoa; niiden viljelykseen on käytettävä tehokkaammin kastelu- ja tulvamaita, laajennettava näiden tuotteiden kasvattamiseen erikoistuneita tavaratuotantoalueita, perustettava uusia kasvihuonetaloja; hedelmä-, marja- ja rypäletuotantoa on lisättävä. Säilöjen ja jäähdyttämöjen tiloja laajennetaan huomattavasti, lisätään maataloustuotteiden jalostuslaitosten tuotantokapasiteetteja valtiontiloilla, kolhoosissa ja hankintajärjestöissä; toimitetaan niille enemmän erikoisrakenteista kuljetuskalustoa ja parannetaan perunoiden, vihannesten ja hedelmien hankintaorganisaatiota.

Raakapuuvillan tuotanto kohotetaan 7,0–7,2 milj. tonniin v. 1975 ottamalla viljelyyn runsaampisatoisia ja taudinkestäviä puuvillalajikkeita, soveltamalla puuvillan ja rehumailasen viljelykiertoa, laajentamalla puuvillaviljelmiä uusilla kastelumaille. On kohotettava puuvil-

lan viljelyn ja korjuun koneellistamistasoa, toimitettava puuvillaviljelmille täydelleen niiden tarvitsema määrä väkilannoitteita, rikkaruoho- ja tuholaistorjunta-aineita.

Lisätään sokerijuurikkaan, raakateen, humalan, tupakan, pellavan, hampun, auringonkukansiemenen, soijan ja muiden öljy- ja teollisuuskasvien tuotantoa lähinnä kohottamalla huomattavasti niiden satoisuutta.

Karjatalouden kehittämistä on jatkettava suorittamalla jokaisella tilalla tehokkaita toimenpiteitä rehutilouden vahvistamiseksi, karjan rotupuhtauden parantamiseksi ja tuottoisuuden lisäämiseksi suurentamalla samaan aikaan karjakantaa.

Lihan keskimääräinen vuosituotanto on viisivuotiskaudella kohotettava vähintään 14,3 milj. tonniin (teuraspainona), maidon tuotanto 92,3 milj. tonniin, kananmunien 46,7 mrd. kappaleeseen ja villan tuotanto 464000 tonniin.

On kehitettävä edelleen voimaperäisesti lypsykarjanhoitoa sekä erikoistunutta teuraskarjan-, sian- ja siipikarjankasvatusta. Lammas- ja vuohikantaa lisätään huomattavasti ja niiden tuottoisuutta kohotetaan.

Erittäin tärkeänä tehtävänä on pidettävä karjanhoidon vankan rehutilousperustan luomista. On lisättävä huomattavasti heinän, painorehun, heinäjauhon ja rehujuurikkaiden tuotantoa, jotta se tyydyttäisi täydelleen yhteiskunnallisen karjatalouden tarpeen sekä myös niiden kolhoosilaisten ja valtiontilojen työntekijäin tarpeet, joilla on omaa karjaa. Maissin, ohran, kauran ja palkokasvien tuotantoa lisätään huomattavasti pääasiallisesti kohottamalla niiden satoisuutta, varsinkin kastelumailla ja kuivatuilla mailla, laajennetaan monivuotisen heinän viljelmiä ja lisätään niiden satoisuutta. On laajemmin sovellettava edistyksellisiä rehujen korjuu- ja säilöntämenetelmiä, heinäkorjuuta käyttämällä paalitusta ja aktiivista tuuletuskuivausta, hapanrehun ja vitamiinoidun heinäjauhon valmistusta. On perustettava korkeatuottoisia niitty- ja laidunmaita, laajennet-

tava suistokastelualueita rehun viljelyä varten, luonnonlaidunten tuottoisuutta kohotettava varsinkin kehittyneen lampaanhoidon ja laidunkarjatalouden alueilla Kazahstanissa, Keski-Aasiassa, Volganvarrella, Länsi- ja Itä-Siperiassa ja Pohjois-Kaukasiassa, suoritettava tarvittavat työt "Mustien maiden" ja Kizljarin laidunmaiden tehokasta hyväksikäyttöä varten.

Karjatalouden turvaamiseksi täysiarvoisilla rehuilla on kehitettävä nopeasti väkirehusekoite- ja mikrobiologista teollisuutta. Rehusekoitteiden tuotanto valtion sekottamoissa on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava vähintään 30 milj. tonniin ja valkuais- ja vitamiinipitoisten lisäaineiden tuotanto miljoonaan tonniin.

Kolhooseissa ja valtioneuvoilla järjestetään laajamittainen väkirehusekoitteiden tuotanto käyttämällä näissä talouksissa tuotettua viljaa ja valtion laitosten tuottamia valkuais- ja vitamiinilisäaineita. On laajennettava kivennäisilisäaineiden tuotantoa, käytettävä laajemmin elintarvike- ja lihan- sekä maidonjalostusteollisuuden jätteitä karjan ruokinnassa.

Karjatalouden tuotannon kasvun nopeuttamiseksi ja sen tehokkuuden lisäämiseksi tulee rakentaa koneellistettuja karjakartanoita kolhooseihin ja valtioneuvoille, muodostaa teollisella perustalla toimivia valtion, yksityisten kolhoosien sekä kolhoosienkeskeisiä teollisia karjataloustuotantokomplekseja ja myös suurkanaloita kaupunkien läheisyyteen. On järjestettävä nuoren nautakarjan ja sikojen voimaperäinen lihotusruokinta valtioneuvoilla, kolhooseissa sekä teollisuuslaitosten ja yleisten ruokailulaitosten apulouksissa.

On turvattava poronhoidon, turkiseläintenkasvatuksen, kaniininhoidon, kalojen lammikkoviljelyn, mehiläishoidon ja silkkiäishoidon kehittäminen.

Eläinlääkintähuoltoa parannetaan.

Kolhoosien ja valtioneuvojen tulee antaa maaseutuväestölle tarpeellista apua oman kotitalouden pidossa, nauta- ja siipikarjakannan lisäämisessä.

Toteutetaan toimenpiteitä viljan, lihan, perunoiden, hedelmien ja vihannesten, sokerijuurikkaiden ja raaka-puuvillan sekä muiden tuotteiden ja maataloudesta saavien raaka-aineiden *laadun parantamiseksi*.

On tehokkaasti ehkäistävä tuotehäviöt ja tuotteiden laadun huononeminen kaikissa tuotannon, sadonkorjuun, kuljetusten, varastoinnin ja markkinoinnin vaiheissa.

Pidetään voimassa *maataloustuotteiden vakaiden hankintakiintiöiden periaate* ja tilojen palkitseminen hankintakiintiöt ylittävästä tuotteiden myynnistä valtiolle soveltamalla näihin korotettuja hintoja. Maataloustuotannon kasvun pohjalta on päästävä siihen, että jokainen tavaraviljaa tuottava kolhoosi ja valtioneuvosto, jokainen piiri, alue, aluepiiri ja tasavalta ei ainoastaan täytä hankintakiintiötä, vaan myös myy valtiolle viisivuotiskauden aikana viljaa vähintään 35 % kiintiön lisäksi; on päästävä siihen, että jokainen kolhoosi ja valtioneuvosto myy vuosittain valtiolle karjataloustuotteita vähintään 8–10 % kiintiön lisäksi.

On kaikin tavoin kehitettävä kauppa- ja teollisuuslaitosten suoria yhteyksiä kolhooseihin ja valtioneuvostoihin, siirryttävä johdonmukaisesti tuotteiden vastaanottoon välittömästi tiloilla ja niiden kuljetuksiin hankintajärjestöjen erikoisrakenteisilla kuljetusvälineillä.

Väkilannoitteiden toimitukset maataloudelle kohotetaan v. 1975 72 milj. tonniin ja rehufosfaattien toimitukset 3 milj. tonniin.

Maaperä- ja ilmastohyödykkeiden olosuhteita vastavasti tulee soveltaa laajasti tehokkaita väkilannoitteiden käyttömenetelmiä rinnan luonnonlannoitteiden käytön, happamien maiden kalkituksen, maanparannustöiden ja maanviljelyskulttuurin yleisen kohottamisen kanssa.

On päästävä väkilannoitteiden tehokkaampaan käyttöön ja supistettava häviöitä niiden varastointi-, kuljetus- ja levitysvaiheissa. On vähitellen siirryttävä väkilannoitteiden pakkauksettomiin kuljetuksiin erikois-

rakenteisilla kuljetusvälineillä, sekä kuormaus- ja purkaustöiden ja väkilannoitteiden levityksen täyskoneellistamiseen. On laajennettava väkilannoitevarastojen rakentamista. Väkilannoitevarastojen sijoituksessa on pidettävä lähtökohtana kuljetusten ja jälleekuormaus-ten supistamista mahdollisimman vähiin. Varastojen ja tilojen yhteyteen on perustettava laaja lannoitesekoittamojen verkosto. Biologisten kasvinsuojeluaineiden tuotantoa ja käyttöä on lisättävä.

Viisivuotiskaudella on otettava käyttöön 3 milj. hehtaaria uusia *kastelumaita*, suistokastelumaat mukaan luettuna, on suoritettava töitä laidunmaiden vesittämiseksi 41,2 milj. hehtaarin alalla ja nykyisten kastelumaiden vedensaannin parantamiseksi.

On joudutettava töitä Kahovkan ja Kuibyshevinkin kastelujärjestelmien sekä Stavropolin suurkanavan, Pohjois-Krimin ja Saratovin kanavien laajoilla vesirakennuskohteilla. On jatkettava riisinviljelyjärjestelmien rakentamista Krasnodarin aluepiirissä, Astrakanin ja Rostovin alueilla, Primorjen aluepiirissä, Kazahian ja Uzbekian liittotasavalloissa. Riisin tuotanto kohotetaan v. 1975 kahteen miljoonaan tonniin.

Otetaan käyttöön 650 000 hehtaaria uusia kastelumaita puuvillan viljelyyn pääasiallisesti jouduttamalla töitä Karshin ja Sherabadin aroilla, Karakumin kanava-
vyöhykkeellä ja Ferganan laaksossa sekä viemällä päätökseen työt Nälkäarolla.

Liian kosteilla alueilla on kuivattava viljelymaita 5 milj. hehtaaria, joista salaojittamalla 3 milj. hehtaaria.

On parannettava huomattavasti vesirakennus- ja maanparannustöiden laatua ja alennettava niiden kustannuksia.

Kastelumaiden ja kuivattujen maiden käyttöä on parannettava, on lisättävä huomattavasti kaikkien parannetuilla mailla viljeltävien kasvien satoisuutta, myönnettävä tarkoitukseen riittävä määrä lannoitteita ja konekalustoa.

On suunniteltava ja rakennettava teknisesti täydelli-

siä kastelu- ja vesitysjärjestelmiä, joissa on automatisoitu vedenjakelu ja joissa on tehokkaat kastelulaitteet, samoin kuin kuivaus- ja kuivaus-kostutusjärjestelmiä, jotka säättävät maaperän optimikosteuden.

Työn tuottavuutta kolhooseissa ja valtiontiloilla tulee lisätä viisivuotiskaudella 37—40 0/0, ja tuotteiden omakustannushintaa alentaa huomattavasti. Tässä tarkoituksessa on:

toimitettava tiloille tehokkaita traktoreita, korkeatuottoisia leikkuupuimureita, suuren työleveyden omaavia ja monirivikoneita ja myös yhdistettyjä koneita, jotka suorittavat yhdellä ajolla useita työvaiheita;

toimitettava maataloudelle enemmän korkeatehoisia maankaivuu- ja maanparannuskoneita, maastokyvyltään ja kantavuudeltaan parempia kuorma-autoja, kippiautoja, autojen ja traktorien perävaunuja, erikoisrakenteisia kuljetus- ja linja-autoja;

kehitettävä uusia kone- ja kalustotyypppejä, joita tarvitaan maataloustuotannon, varsinkin karjatalouden ja rehunvalmistuksen täyskoneellistamiseen ja automatisointiin, mukaan luettuna koneet, laitteet ja teknologiset tuotantolinjat teolliselle pohjalle rakentuvien karjatalous-tuotantokompleksien perustamiseksi;

kehitettävä laitteistoja koneellistettujen ilmastoitujen hedelmä- ja vihannessäilöjen varustamiseksi perunoiden, vihannesten, hedelmien ja rypäleiden säilytystä varten sekä myös vihannesten tuotantoa harjoittavien teollisten kasvihuonekombinaattien tarpeiksi.

Maataloudelle on toimitettava viisivuotiskaudella 1,7 miljoonaa traktoria (niistä 705 000 kyntötraktoria), 1,1 milj. kuorma-autoa, 1,5 milj. traktoriperävaunua, 87 000 kaivukonetta, 82 000 raivaustraktoria, 42 500 maaraappaa sekä 15 mrd. ruplan arvosta maatalouskoneita, niistä 541000 leikkuupuimuria, 230 000 korjuu- ja säilörehukonetta ja 60 000 sokerijuurikkaan korjuukonetta, 6 mrd. ruplan arvosta koneita karjataloustöiden ja rehutuoannon koneellistamiseksi. On tyydytettävä täydellisesti traktorien, autojen ja maatalouskoneiden

varaosatarve, kohotettava maataloudelle toimitettavien koneiden ja kalustojen teknistä tasoa, laatua, käyttövarmuutta ja -ikää. On parannettava kaikenlaatuisen maatalouskonekaluston käyttöä ja säilytystä kolhooseissa ja valtioneuvoilla.

On kehitettävä edelleen maatalouden autokannan korjausmahdollisuuksia ja laajennettava teknisten huoltoasemien verkkoa. Koneiden ja kaluston korjaustöiden ja teknisen huollon laatua on parannettava. Selhoztekniika-yhtymän on parannettava tuntuvasti kolhoosien ja valtioneuvojen teknistä neuvontaa ja tuotannollista palvelua.

Maatalouden sähköistysastetta kohotetaan, viisivuotiskaudella lisätään sähkövoiman kulutusta maataloustuotannossa ja sähkön käyttöä maalaisväestön kunnallisteknisiin ja kotitarpeisiin kaksinkertaisesti. Maan kaikkien kolhoosien ja valtioneuvojen, niiden tuotannollisten, kulttuuri- ja kunnallisteknillisten laitosten ja asuintalojen sähköntarve tyydytetään pääasiallisesti valtion voimansiirtoverkoista ja voimalaitoksilta. Maataloudelle on toimitettava riittävästi sähkötekniistä koneistoa, laitteita ja kaapelituotteita, mm. johtamis- ja automatisointijärjestelmiä varten.

Maatalouden kehittämiseen, tuotantorakennusten, asuntojen, kulttuuri- ym. yleishyödyllisten laitosten rakentaminen ja konekaluston hankinnat mukaan luetuna, suunnataan valtion perussijoitusvaroja 82,2 mrd. ruplaa.

Kolhoosien 46,4 miljardin ruplan suuruiset perussijoitukset on turvattava teknisillä ja materiaalivaroilla.

Vuosisuunnitelmia täytettäessä on löydettävä ja suunnattava maatalouden kehittämiseen rahallisia ja aineellisia lisävaroja.

Perussijoitusten käytön tehokkuutta on kohotettava huomattavasti, on parannettava perinpohjaisesti maataloudellisten rakennuskohteiden suunnittelua. Maatalouden rakennustöiden kustannuksia on alennettava, on

laadittava ja toteutettava kaikkein taloudellisimpia rakennussuunnitelmia.

Kolhooseissa ja valtiontiloilla on *kehitettävä teollisia ja käsiteollisia aputuotantoaloja*, ennen kaikkea maataloustuotteiden jalostusta ja säilöntää, rakennus- ja kulutustarvikkeiden tuotantoa paikallisista raaka-aineista, jotta käytettäisiin kautta vuoden täydellisemmin ja tasaisemmin maaseudun työvoimavaroja, lujitettaisiin kolhoosien ja valtiontilojen taloutta ja kohotettaisiin työn tuottavuutta. Maatalous- ja teollisuuslaitosten keskinäisiä tuotannollisia yhteyksiä on *kehitettävä*. On edistettävä kolhoosien yhteisten sekä valtion ja kolhoosien yhteisten tuotantolaitosten ja -järjestöjen perustamista ja niiden toiminnan parantamista, samoin kuin maatalousteollisten kompleksien ja yhtymien perustamista.

On kohotettava *maatalouden alalla suoritettavan tieteellisen tutkimustyön* tehokkuutta. Tieteellisten tutkimuslaitosten tulee keskittää huomionsa maataloustuotannon perusongelmien ratkaisemiseen, siihen, että sovellettaisiin nopeammin käytäntöön tehokkaita teknologisia tuotantoprosesseja ja niiden kokonaiskoneellistamisen välineitä, edistyksellisiä menetelmiä kasvien ja eläinten suojelemiseksi taudeilta ja tuholaisilta samoin kuin viljelymaiden, konekaluston ja työvoiman järkipäisimmän hyväksikäytön ongelmien ratkaisemiseen.

Jalostustyötä uusien kasvilajikkeiden sekä eläin- ja siipikarjarotujen kehittämiseksi, on tehostettava. Mitä tärkeimpänä tehtävänä on pidettävä lakoutumattomien ja taudinkestävien viljelylajikkeiden ja risteytymien kehittämistä niiden viljelemiseksi kastelumailla ja kuivatuilla mailla ja myös voimakkaasti väkilannoitetuilla viljelmillä. On laajassa mitassa siirryttävä runsassatoisten kasvilajikkeiden ja korkeatuottoisten eläinrotujen kasvatukseen.

Tieteellisten tutkimuslaitosten ja oppilaitosten aineellisteknistä perustaa on lujitettava.

Tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin, että *kolhooseissa ja*

valtioneuvoilla olisi vakinainen ammattitaitoinen työntekijäkunta — koneenkäyttäjiä, karjanhoitajia, työryhmien esimiehiä ja muita spesialisteja, annettava heille täydentävää ammattikoulutusta, parannettava maatalouden työntekijäin työ- ja elinoloja. Agronomien, karjalousteknikkojen, eläinlääkärien, insinöörien, ekonomien ja muiden alojen spesialistien koulutusta maataloutta varten on parannettava.

Kolhoosien ja valtioneuvojen tuotannon tehokkuutta on kohotettava. On parannettava työn järjestelyä valtioneuvoilla ja kolhooseissa samoin kuin työn palkkausjärjestelmää, jotta lisättäisiin maatalouden työntekijäin aineellista kiinnostusta tuotannon laajentamiseen, tuotteiden laadun parantamiseen ja omakustannushinnan alentamiseen sekä konekaluston tehokkaaseen hyväksikäyttöön. Valtioneuvojen siirtäminen täydellisen itsekannattavuuden pohjalle viedään päätökseen.

Metsätaloutta on parannettava kohottamalla sen konekannan ja kemiallistamisen tasoa, käyttämällä täydellisemmin valtion metsävarannon metsävaroja ja maita, lisäämällä metsien tuottoisuutta ja laadullista koostumusta. On suoritettava metsänuudistus- ja suojametsien kylvöjä 12 milj. hehtaarin alalla, ojitettava metsiä 1,3 milj. hehtaarin alalla, laajennettava metsänhoitotöitä ja tehostettava metsien suojelua taudeilta, tuholaisilta ja metsäpaloilta.

Luonnonsuojelua on tehostettava. Lisätään ministeriöiden ja keskusvirastojen, tuotantolaitosten, virastojen ja järjestöjen vastuuta luonnonvarojen — maan, vesien, ilman ja hyödyllisten kaivannaisten järkipärisestä hyväksikäytöstä sekä myös kasvillisuuden ja eläimistön uudistamisesta.

V. KULKULAITOKSET JA TIETOLIIKENNE

On turvattava kulkulaitosten jatkuva kehittäminen, liikennejärjestelmän kuljetuskapasiteetin ja joustavuuden kohottaminen, jotta voitaisiin tyydyttää keskeytyksittä ja ajoissa kansantalouden sekä väestön kuljetustarpeet, rahti- ja matkustajakuljetusten nopeuttaminen samoin kuin kulkulaitosten reservikapasiteettien luominen. Kaikkien kulkulaitosten rahdinkuljetuksia lisätään 32—35 %.

Kulkulaitosten koneteknistä tasoa parannetaan, kommunikaatioverkkoa laajennetaan ja vahvistetaan erittäinkin maan itäalueilla. Ryhdytään toimiin liikenne-turvallisuuden parantamiseksi.

Kulkulaitosten toiminnan tehokkuutta on kohotettava, on parannettava edelleen liikennevälineiden käyttöä, kaikkien liikennelajien toiminnan koordinoitua, tehtävä loppu vastakkaissuunnaisista ja muista epätaroituksenmukaisista kuljetuksista. On laajennettava tavaroiden nippu- ja konttikuljetuksia ottaen käyttöön suurimittaisia kuljetuskontteja. On supistettava seisokkeja ja tyhjiltään ajoja. Kuormaus- ja purkaustöiden kokonaiskoneellistamisen tasoa on kohotettava. Kuljetusvälineiden korjaamokapasiteetteja sekä varaosien tuotantoa on lisättävä. On parannettava kuljetusvälineiden korjaustöiden teknologiaa ja sovellettava siihen laajemmin tuotannollista erikoistumista. Polttoaineiden omi-

naiskulutusta liikenteessä tulee alentaa keskimäärin 10–12 %.

Kaikkia teollisuuskuljetusmuotoja kehitetään edelleen ja niiden koneteknistä tasoa parannetaan.

Rautatieliikenteen kehittämisesä katsotaan pääsuunnaksi rautateiden liikennöinti- ja kuljetuskyvyn lisääminen.

Rautatieliikenteen tavarankuljetuksia lisätään noin 22 %.

Rakennetaan 7000–8000 kilometriä rinnakkaisraiteita suunnilla Kuznetskin teollisuusalue–Ural, Ural-keskiset alueet, Donetsin laakio-maan länsialueet, sekä muilla intensiivisten rahdinkuljetusten suunnilla. Sähköistetään 6000–7000 kilometriä rautateitä ja jatketaan rautateiden varustamista automaattisilla merkinanto- ja suojustuslaitteilla sekä keskusliikennevalvontalaitteilla. Rakennetaan 5000–6000 kilometriä rautateitä uusien teollisuusalueiden kasvavien liikenne- ja talousyhteyksien tarpeen tyydyttämiseksi. Rautatieliikenteelle toimitetaan viisivuotiskauden kuluessa 420–430 tuhatta raskasta tavaravaunua. Junien painoa ja liikennöimisnopeutta lisätään ottamalla käyttöön suuria tavaravaunuja ja voimakkaita vetureita. Rahtiliikenteessä siirrytään laajemmin kokojunakuljetuksiin ja liikennöintiin raskailla junayksiköillä.

Linja- ja risteysasemien ja teollisuuslaitosten pistoratojen kuormienkäsittelykykyä suurennetaan. Lisätään ajanmukaisimman vetokaluston käyttöä rautatieliikenteen vaihtotyössä 80–82 prosenttiin. Ratarakennetta vahvistetaan käyttämällä teräsbetonipölkkyjä, liitoksettomia raiteita ja termisesti käsiteltyjä kiskoja, kohottamalla rautatöiden koneellistamistasoa.

Työn tuottavuutta rautatieliikenteessä lisätään noin 23 prosenttia.

Merikuljetuksia lisätään 1,4-kertaisesti. Kuljetuslavasto saa lisää erittäin taloudellisia, yleis- ja erikoiskuljetuksiin suunniteltuja aluksia, joissa koneistojen ja laitteiden ohjaus on automatisoitu, mm. konttilaivoja,

konekaluston ja helposti pilaantuvien tavaroiden kuljetukseen tarkoitettuja laivoja. Laajennetaan rahdinkuljetuksia yhdistettyyn meri-joki-meriliikenteeseen tarkoitetuilla aluksilla.

Merisatamien kuormien käsittelykykyä kehitetään, perustetaan niihin erikoistuneita pitkälle koneellistettuja kuormauskomplekseja konttien, irtotavaran ja puutavaran kuormausta ja purkausta varten. Viedään päätökseen syväsataman ensimmäisen rakennusvaiheen työt Nahodkan seudulla Kaukoidässä ja aloitetaan sataman rakentaminen Mustalle merelle. Korjaustelakoiden kapasiteetteja laajennetaan.

Jokiliikennettä kehitetään edelleen, sen kuljetuksia lisätään noin 24 0/0. Jatketaan töitä vesireittien kunnostamiseksi maan itäalueilla. Jokisatamien ja laitureiden suorituskykyä laajennetaan varustamalla ne korkeatehoisilla kuormaus- ja purkauskoneilla ja rakentamalla uusia koneellistettuja laitureita. Jokilaivaston tonnistoa lisätään suurilla rahtialuksilla ja suuren kantavuuden omaavilla yhdistelmäproumuilla, joita voidaan käyttää mm. joki- ja merikuljetuksissa ilman uudelleenlastausta, sekä nopeakulkuisilla matkustaja-aluksilla. Kuljetuskustannuksia alennetaan huomattavasti.

Putkijohtoverkkoja on laajennettava ja kehitettävä nopeasti. Rakennetaan tehokas putkijohtojärjestelmä öljyn pumppaamiseksi Länsi-Siperiasta maan Euroopanpuoleisiin osiin ja itäalueille.

Rakennetaan 27 000 kilometriä valtajohtoja öljyn ja öljytuotteiden kuljetuksia varten. Öljyn ja öljytuotteiden putkikuljetuksia lisätään yli kaksinkertaisesti.

Yhtenä tärkeimmistä tehtävistä on pidettävä *autoliikenteen*, ennen kaikkea yleisen liikenteen edelleen kehittämistä. Yleisen autoliikenteen tavarankuljetuksia on lisättävä 1,6-kertaisesti. Autoteiden rakennus- ja uudistustöitä laajennetaan eritoten maatalousalueilla ja uusilla teollisuusalueilla.

Kuorma-autokannan rakennetta parannetaan, lisätään raskaiden kuorma-autojen ja autojunien osuutta.

Kevyiden kuorma-autojen ja kulutustavaroiden kuljetuksiin tarkoitettujen erikoisautojen lukua lisätään. Autoliikennevälineiden teknistä huoltoa parannetaan. Kuorma-autojen seisokkeja ja tyhjänäajoja on vähennettävä, autojen vuorokausittaista työaikaa pidennettävä.

On huomattavasti parannettava *väestön liikennepalvelua*. Kaikkien yleisten liikennelaitosten matkustajakuljetuksia lisätään 1,4-kertaisesti, niistä lentokuljetuksia 1,7-, linja-autokuljetuksia 1,6-kertaisesti ja rautateiden matkustajakuljetuksia 24 %. Kehitetään sähköistetyn kaupunkiliikenteen matkustajakuljetuksia, laajennetaan taksikantaa ja parannetaan väestönpalvelua näiden liikennemuotojen kohdalla. Väestön matkailuja retkeilykuljetuksia lisätään huomattavasti.

Lentolinjoilla otetaan käyttöön uusia nopeita, mukavia ja entistä taloudellisimpia lentokoneita. Aletaan käyttää yliaanimatkustajakoneita. Kaukolinjojen ja paikallisten linjojen lentosatomaverkkoa laajennetaan.

Rautateiden matkustajavaunukantaa täydennetään uusilla, entisestään parannetuilla ja mukavilla matkustajavaunuilla. Suurten kaupunkien väestön liikennepalvelun parantamiseksi, työ- ja virkistysmatkojen helpottamiseksi sähköistetään vilkkaan paikallisliikenteen kuormittamia rataosia, lisätään paikallisjunaliikennettä.

Linja-autokantaa lisätään huomattavasti. Laajennetaan 2,5-kertaisesti autoliikenteen teknistä huoltoasemaverkkoa, yksityisautojen huoltopalvelu mukaan luetuna.

Tietoliikenteen, yleisradio- ja televisiotoiminnan kehittäminen tulee tapahtumaan uusimpien teknisten välineiden käytön pohjalta. Kaukopuhelinliikenteen yhteyskanavien pituutta lisätään 1,9-kertaisesti kehittämällä ja parantamalla kaapeli- ja radiolinkkilinjojen verkon hyväksikäyttöä. Jatketaan työtä automaattisen ja puoliautomaattisen kaukopuhelinliikenteen kehittämiseksi. Kaupunkien ja maaseudun puhelinkeskusten kapasiteettia lisätään 1,5-kertaisesti. Laajennetaan yleis-

radio- ja televisioasemien verkkoa samoin kuin teko-
kuiden käyttöä tietoliikenteessä ja televisio-ohjelmien
välityksessä. On taattava vähintään kahden televisio-
ohjelman häiriintymätön vastaanotto liittotasavaltojen
pääkaupungeissa ja suurissa teollisuuskeskuksissa. On
laajennettava huomattavasti kaikkien tietoliikennelajien
palveluksia ja parannettava väestön palvelun laatua.

VI. PERUSRAKENNUSTYÖT

Jotta voitaisiin täyttää suunnitellut tehtävät talouden kehityksen ja kansan elin- ja kulttuuritason kohottamisen alalla, edellytetään kansantalouden perussijoituksia lisättäväksi 36–40 % viisivuotiskaudella.

On huomattavasti *lisättävä perussijoitusten tehokkuutta*, käytettävä rakennustöihin myönnettävät materiaali- ja rahavarat mahdollisimman järkipäisesti, jotta saataisiin aikaan tuotannon enimmäiskasvu jokaista sijoitettua ruplaa kohti. Siinä tarkoituksessa on:

lisättävä kapasiteetteja, ennen kaikkea toimivissa tuotantolaitoksissa soveltamalla parhaita teknologisia menetelmiä, nykyaikaistamalla ja uusimalla vanhentunutta tuotantokalustoa ja muilla toimenpiteillä, joiden ansiosta voidaan lisätä tuotteiden valmistusta ylipäänsä laajentamatta tuotanto-osastoja, pienemmillä kustannuksilla ja lyhyemmissä ajoissa uudisrakennustöihin verrattuna;

turvattava tarpeellinen perussijoitusten keskitys, supistettava samanaikaisesti rakennettavien laitosten ja kohteiden lukua, jotta voitaisiin ottaa ne pikemmin käyttöön ja luoda tarpeellisia varakapasiteetteja. Ei pidä sallia normit ylittävien keskeneräisten rakennustyövolyymien muodostamista;

supistettava tuotantolaitosten rakennusaikoja ja kapasiteettien käyttöönottoaikoja käyntiinpantavissa tuo-

tantolaitoksissa ja mukautettava nuo ajat säädettyihin normimääräyksiin;

parannettava rakennus- ja asennustöiden laatua;

suoritettava tuotannollisten kohteiden rakennustyöt yhtenäisesti asuintalojen, lastenseimien ja -tarhojen, kauppa- ja yleishyödyllisten laitosten ja muiden ei-tuotannollisten kohteiden rakentamisen kanssa;

laajennettava sitä käytäntöä, että kokonaiselle teollisuuslaitosten ryhmälle rakennetaan yhteiset aputuotantolaitokset ja -taloudet, insinöörirakenteet ja kommunikaatiot.

Rakennussuunnittelua ja kustannuslaskelmien laadintaa on parannettava. Suunnittelulaitosten, ministeriöiden, keskusvirastojen ja myös asiantuntijaelinten vastuuta rakennussuunnitelmien laadusta ja kustannusarvioiden oikeasta laadinnasta lisätään. Uusien tuotantolaitosten rakennustöitä ja toimivien laitosten laajennuksia suunniteltaessa on käytettävä parhaita teknologisia, rakennusteknisiä ja arkkitehtonisia ratkaisuja. Rakennustöiden kustannusarviosummia on supistettava vähintään 3–5 % taloudellisempien suunnitteluratkaisujen avulla.

Rakennusjärjestöjen suorituskyykyä on kehitettävä nopeaa vauhtia. On kohotettava rakennustöiden teollistamistasoa. Rakennuselementtien ja -osien tehdasvalmiusasastetta on lisättävä. On siirryttävä laajemmassa mitassa suurelementtirakentamiseen, käytettävä laajasti uusia edullisia materiaaleja ja kevennettyjä rakenteita, paikallisia rakennustarvikkeita. On säästettävä viisivuotiskaudella metallivalssaus tuotteita 9–11 %, sementtiä 8–10 %, puutavaraa 18–20 % ja lasia 10–12 %.

On lisättävä rakennustöiden varustamista korkeatehoisilla koneilla, työkaluilla ja kuljetuslaitteilla ja joudutettava vanhentuneen maansiirtokaluston uusimista. On ratkaisevasti parannettava rakennuskoneiden hyväksikäyttöä, kehitettävä rakennustöiden korjaus- ja huoltoporrasta ja kohotettava sen teknistä tasoa.

On perustettava alueellisia yhteisalueellisia erikoistuneita rakennusteollisuuden tuotantokeskuksia seuduille, minne rakennustyöt ovat voimakkaasti keskittyneet, ja vahvistettava rakennusjärjestöjen aineellis-teknisiä tuotantomahdollisuuksia.

Rakennusjärjestöissä on siirryttävä uuteen suunnittelu- ja taloudellisen kannatuksen järjestelmään.

Työn tuottavuutta rakennusalalla on kohotettava 36--40 prosenttia.

VII. KANSAN ELINTASON KOHOTTAMINEN

Yhteiskunnallisen tuotannon herkeämättömän kasvun, maatalouden nopean kehityksen, kulutustavaroiden tuotannon laajentamisen ja palvelusten piirin kehittämisen pohjalta turvataan kansan elintason uusi merkittävä nousu. Viisivuotiskauden kuluessa kohotetaan reaalitylöjä asukasta kohti suunnilleen 30 prosenttia.

Työn palkkausta parannetaan työn määrää ja laatua vastaavasti. Työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja korotetaan keskimäärin 20–22 % kolhoosilaisten työn palkkausta kolhoosien yhteistaloudessa 30–35 %.

Viisivuotiskauden kuluessa korotetaan maan kaikilla alueilla ja kansantalouden kaikilla aloilla työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkkaa 70 ruplaan kuukaudessa; samalla korotetaan keskipalkattujen työntekijäin tariffi- ja virkapalkkoja.

Parannetaan työpalkkojen määräsuhteita kansantalouden eri aloilla ja eri työntekijäryhmissä ottaen huomioon heidän työolonsa ja ammattitaitonsa.

Tehostetaan tariffijärjestelmän merkitystä, voimistetaan työntekijäin kiinnostusta työn tuottavuuden lisäämiseen, tuotantokustannusten alentamiseen ja tuotteiden laadun parantamiseen.

Vähimmäispalkan korotus ja aineellisessa tuotannossa työskentelevien keskipalkattujen työntekijäin palkkojen korotukset toteutetaan vähitellen alueittain, alkaen maan pohjois- ja itäalueilta.

Taloudellisesti lupaavien alueiden työvoimatarpeen parempaa tyydyttämistä silmälläpitäen korotetaan työn palkkausta soveltamalla palkkalisäkertoimia työläisten ja toimihenkilöiden palkkoihin tuotantolaitoksissa ja järjestöissä, jotka sijaitsevat Länsi-Siperiassa, Uralilla, eräillä Kazahstanin ja Keski-Aasian alueilla, joiden suhteen näitä kertoimia ei nykyään sovelleta, ja myös korotetaan eräiden alojen työntekijäin voimassaolevia palkanlisäkertoimia useilla Kaukoidän ja Itä-Siperian alueilla ja lisätään etuuksia maan Euroopan-puoleisen osan eräillä pohjoisalueilla työskenteleville.

Palkkojen korotus ei-tuotannollisilla aloilla suoritetaan ensiarvoisesti lääkäreille, opettajille ja lastensiemien sekä -tarhojen kasvattajille ja sitten muille valistustyön, terveydenhuollon ja muiden ei-tuotannollisten alojen työntekijöille.

Työläisten ja toimihenkilöiden yötyökorvauksia korotetaan.

Aineellisen kannustuksen rahastojen muodostusta ja jakoa on parannettava. On tehostettava parhaiden teknisten laitteiden luomisesta ja käytäntöön otosta sekä uusien valmisteiden tuotannon nopeimmasta käyntiänsä tapahtuvan aineellisen kannustuksen tehokkuutta.

Sen lisäksi, että voimistetaan työläisten, toimihenkilöiden ja tuotantokollektiivien aineellista kiinnostuneisuutta työn tuloksista on kaikin tavoin tehostettava moraalisten työkannusteiden merkitystä. On kohotettava työkuria ja jokaisen työntekijän vastuuta työvelvollisuuksiensa täyttämistä.

On parannettava työn normitusta, sovellettava kaikilla kansantalouden aloilla laajemmin tieteellistä työn järjestelyä, teknisesti perusteltuja normeja, niin että kunkin työntekijän palkka vastaisi sitä työpanosta, jonka hän antaa yhteiskunnalliseen tuotantoon.

On jatkettava työläisten ja toimihenkilöiden palkoista perittävien verojen alentamista ja poistamista. Lakataan perimästä veroa enintään 70 ruplan suuruisista

kuukausituloista ja alennetaan alle 90 ruplan kuukausipalkkojen verokantaa.

Korkeatuottoisen kolhoosityön taloudellista kannustajärjestelmää parannetaan.

Väestön hallussa olevien valtionlainaobligatioiden kuoletus aloitetaan ennen määräaika.

On kehitettävä edelleen yhteiskunnallisia kulutusvaramojoja, jotka ovat neuvostoihmisten aineellisen ja sivistyksellisen elintason kohottamisen tärkeä lähde. Viisivuotiskaudella lisätään maksuttomien aineellisten etuuksien ja palvelusten määrää sekä näistä varannoista väestölle maksettavia rahallisia avustuksia 40 prosenttia.

Parempien olosuhteiden luomiseksi nousevan polven kasvatusta varten lisätään aineellista apua lapsiperheille, laajennetaan etuuksia työssä käyville äideille; aletaan maksaa lapsiavustuksia perheille, joiden keskitulot perheenjäsentä kohti eivät ylitä 50 ruplaa kuukaudessa; lisätään palkallisten lomapäivien määrää sairaan lapsen hoitoa varten; säädetään kaikille työssä käyville naisille täysi palkka äitiysloman ajalta työvuosien luvusta riippumatta.

Lastenlaitosten verkkoa laajennetaan. Viisivuotiskaudella rakennetaan valtion kustannuksella lastenseimiä ja päiväkoteja yli 2 miljoonaa hoitopaikkaa, lisätään oppilaspaiikkoja jatkettun koulupäivän kouluissa ja ryhmissä 1,5 miljoonaa henkeä varten.

Parannetaan työtätekevien sosiaalivakuutusta ja eläketurvaa, korotetaan työläisten, toimihenkilöiden ja kolhoosilaisten vanhuuseläkkeiden minimirajaa, sovelletaan kolhoosien jäseniin samaa eläkkeenmäärittämistäjärjestystä, joka on säädetty vakinaisesti maaseudulla asuviin ja maatalouden kanssa yhteydessä oleviin työläisiin ja toimihenkilöihin nähden. Luodaan olosuhteet työkykyisten eläkeläisten laajamittaista työelämään osallistumista varten. Korotetaan invalidien ja huoltajaa vaille jääneiden perheiden eläkkeitä.

Väestön tulojen kasvua ja kulutushyödykkeiden tuo-

tannon laajentamista vastaavasti *lisätään vähittäiskauppavaihtoa* 1,4-kertaisesti.

Parannetaan edelleen väestön ruokavalion rakennetta lisäämällä liha-, kala- ja meijerituotteiden, kananmunien, vihannesten ja hedelmien tuotantoa sekä kulutusta, laajentamalla näiden ja muiden elintarvikkeiden valikoimaa.

Einestuotteiden, tiivisteiden, valmisruokien ja muiden tuotteiden valmistusta on lisättävä ja laatua parannettava, jotta voitaisiin oleellisesti supistaa ajankulutusta kotiruoanlaittoon.

Yleisten ruokailulaitosten verkkoa laajennetaan huomattavasti varsinkin tehtaissa ja oppilaitoksissa. Yleisten ruokailulaitosten kauppavaihtoa lisätään. Niiden omien tuotteiden valmistusta on lisättävä vähintään 1,5-kertaisesti, samalla kun tuotteiden laatua parannetaan ja valikoimaa laajennetaan huomattavasti.

On tuotettava laaja valikoima valmiita vaatteita ja jalkineita, varsinkin lastentavaroita. Huomattavasti on lisättävä astioiden, huonekalujen, jääkaappien ja muiden kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden samoin kuin polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden myyntiä väestölle.

Myymälöiden, jäähyttämöjen ja vihannessäilöjen verkkoa laajennetaan kiinnittäen erityistä huomiota kauppalaitosten varustamiseen ajanmukaisella liikekalustolla. On kaikin tavoin kehitettävä nykyaikaisia kauppamuotoja, lisättävä riittävässä määrin tavaroiden ennakkopaketointia.

Tavaratoimituksissa maaseutuväestölle on parannettava, on kehitettävä kulutusosuuskuntien kauppa-, hankinta- ja tuotannollista toimintaa, joka on omiaan laajentamaan kaupunkien ja maaseudun taloudellisia yhteyksiä. Sienien, marjojen ja muiden luonnonantimien keruuta ja hankintoja on lisättävä. Kolhoositorikaupan järjestelyä on parannettava.

Kaupan ja teollisuuden yhdyssiteiden järjestelmää on kehitettävä pitäen lähtökohtana sitä, että kauppajär-

jestöjen tilausten tulee määrätä kulutustavaroiden tuotannon määrä ja valikoima.

Viisivuotiskaudella rakennetaan kaikkien rahoituslähteiden varoilla asuintaloja yhteispinta-alaltaan 565—575 miljoonaa neliometriä. On kaikin keinoin joudutettava asuntotuotantoa maan itä- ja pohjoisalueilla ja myös kaupunkien ulkopuolelle rakennettavien uusien teollisuuslaitosten ja uusien valtioneuvojen työläisiä ja toimihenkilöitä varten. On laajennettava asuntoloiden rakentamista korkeakoulujen ja erikoisalojen teknikumien opiskelijoita varten.

Kehitetään osuusasuntojen tuotantoa, jolla on tärkeä merkitys väestön asumisolojen parantamisen kannalta. Omakotirakentamista on edistettävä.

Asuintalojen rakennustöiden laatua on kohotettava ja rakennusaikoja supistettava, rakennusten arkkitehtuuria ja ulkopuolista viimeistelyä on parannettava, on siirryttävä vähitellen asuntorakentamiseen uusien tyyppiirustusten mukaan, joissa on huomioitu asuntojen mukavampi huonejako, parempi sisustus ja kalustus. Asuntojen käyttö- ja kunnossapito-organisaatiota on parannettava.

Laajennetaan töitä asutuskeskusten nykyaikaistamiseksi, väestön kunnallisteknisen palvelun parantamiseksi. Viedään pääpiirteittäin loppuun kaupunkilaisväestön keskitetyn vesihuollon järjestäminen, rakennetaan viisivuotiskauden kuluessa vesijohtoverkkoa 700 kaupunkiin ja teollisuusasutuskeskukseen. Kaupungeissa ja kaupunkityyppisissä yhdyskunnissa liitetään 65—75 % ja maaseudulla 40—50 % asunnoista kaasunkäytön piiriin. Sähkövoiman käyttöä väestön kotitaloudessa lisätään huomattavasti.

Tehostetaan töitä taajamien ja ihmisympäristön terveysolojen parantamiseksi. Siinä tarkoituksessa on joudutettava teollisuus- ja asumajätevesien puhdistuslaitteiden sekä kaasunpuhdistus- ja pölynsitomislaitteiden rakennus- ja uudistustöitä, ryhdyttävä toimenpiteisiin melun vähentämiseksi ja autojen pakokaasujen aiheut-

taman kaupunkien ilmatilan saastumisen ehkäisemiseksi. On laajennettava viheralueiden rakennustöitä kaupungeissa ja muissa taajamissa. On jatkettava työtä maan vesivarojen järkipärisen käytön ja vesisuojelelun tehostamisen alalla. On huolehdittava vesitaloudellisten rakennuskohteiden käyttöön otosta kaupunkien, työläisyhdyskuntien ja teollisuuslaitosten vesihuollon parantamista silmälläpitäen.

Väestönpalvelua jokapäiväisen elämän tarpeiden alalla parannetaan oleellisesti. On tyydytettävä täydellisemmin väestön tarpeita kaikkien palvelumuotojen alalla, kohotettava palvelun laatua ja palvelukulttuuria, supistettava tilausten toimitusaikoja. On kehitettävä yleisönpalvelua laajana koneellistettuna alana laajentamalla palvelulaitosten verkkoa ja varustamalla ne nykyaikaisilla koneilla, koneistoilla ja laitteilla, soveltamalla tieteen ja tekniikan saavutuksia, käyttämällä tehokkaammin tuotantokapasiteetteja. Kotitalouskoneiden korjaustoimi on järjestettävä paremmin. Viisivuotiskauden kuluessa lisätään palvelusten määrää koko maassa vähintään 2-kertaisesti ja maaseudulla 2,8-kertaisesti.

Toteutetaan toimenpiteitä terveydenhuollon edelleen parantamiseksi, liikuntakasvatuksen ja urheilutoiminnan kehittämiseksi. Jatketaan suurten erikois- ja yleissairaaloiden, poliklinikoiden, ja huoltoloiden rakentamista sitä silmälläpitäen, että saadaan kohotetuksi erikoislääkintäavun laatua ja turvataan täydellisemmin väestölle avun saaminen sen kaikissa muodoissa; laajennetaan ensiapuasemien ja epidemiologisten lääkintäasemien verkkoa. Tyydytetään väestön ja terveydenhuoltolaitosten lääkkeiden ja muiden lääkeaineiden tarve. Sairaaloiden sairassijojen luku kohotetaan vuonna 1975 kolmeen miljoonaan. Parannetaan terveydenhuoltolaitosten varustelua uusimmalla lääketieteellisellä kalustolla, laitteilla ja välineillä.

Korotetaan ruokamenojen normeja sairaaloissa.

Kehitetään laajemmin tieteellistä tutkimustyötä lää-

ketieteen ja lääkintähuollon tärkeimpien ongelmien alalla.

Lisätään lääkärικuntaa. Kohotetaan lääkärihenkilökunnan koulutustasoa.

Parantola- ja kylpylähoitoa sekä työtätekevien järjestettyjä virkistysmahdollisuuksia kehitetään edelleen.

Parannetaan laajojen työtätekevien joukkojen mahdollisuuksia liikuntakasvatuksen ja urheiluharrastusten alalla, pannaan alulle uusien urheilulaitosten rakentaminen ja tehostetaan olemassaolevien laitosten käyttöä.

Toteutetaan toimenpiteitä matkailun laajamittaiseksi kehittämiseksi, vahvistetaan sen aineellista perustaa. Kehitetään joki-, meri-, rautatie-, auto- ja lentomatkailureittejä. Laajennetaan hotellien, leirintäalueiden ja muiden matkailijoita palvelevien laitosten rakennustöitä.

Laajennetaan invalidikotien ja vanhainkotien verkkoa. Parannetaan invalidien liikuntaväline- ja proteesi- sekä ortopedisten huoltoa.

Jatketaan *koululaitoksen ja sosialistisen kulttuurin* kaikinpuolista kehittämistä. Parannetaan opetus- ja kasvatustyötä. Kohotetaan opetusvoimien koulutuksen laatua ja ammatillista tasoa. Tehostetaan työtä oppilaiden ammatinvalinnan ohjauksen alalla ottaen huomioon nuorten taipumukset ja kansantalouden ammatti-työvoiman tarve.

Valtion perussijoitusten varoilla rakennetaan yleisivistäviä kouluja vähintään 6 miljoonaa oppilaspaikkaa, laajennetaan huomattavasti kouluasuntoloiden verkkoa maaseudun koululaisille.

On huomattavasti parannettava koulun ulkopuolella tehtävää työtä lasten keskuudessa, laajennettava pioneeritalojen, nuorten teknikkojen ja luonnontutkijain asemien, lasten ja nuorten urheilukoulujen ja muiden nuoren polven kasvatusta suorittavien laitosten verkkoa. On lujitettava niiden aineellista perustaa.

Korkeakoulu- ja erikoisalojen opisto-opetusta on kehitettävä tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia vas-

taavasti, kohotettava tulevien specialistien koulutuksen laatua ja parannettava heidän aatteellis-poliittista kasvatustaan. Viisivuotiskauden kuluessa on koulutettava noin 9 miljoonaa korkeakoulu- ja erikoisalojen opistovistityksen saanutta specialistia kiinnittäen erityistä huomiota specialistien koulutukseen tieteen ja tekniikan uusille aloille, nopeasti kehittyville tuotantoaloille ja palvelualoille.

Korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen opiskelijoiden stipendejä korotetaan.

On lujitettava erityisesti maaseudulla toimivien koulujen ja teknisten ammattiopistojen, korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen opetusvälineistöä ja aineellista perustaa ja varustettava ne nykyaikaisella kalustolla ja teknisillä opetusvälineillä.

On kehitettävä korkeakouluissa suoritettavaa tieteellistä tutkimustyötä. On kaikin tavoin lujitettava korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen yhteyksiä tuotantoon.

On laajennettava ammattitaitoisten työläisten koulutusta teknisissä ammattiopistoissa varsinkin maaseudulla sitä silmälläpitäen, että nuoriso yleensä oppisi ammatin ennen työhön menoaan. Viisivuotiskaudella on koulutettava teknisissä ammattiopistoissa vähintään 9 miljoonaa ammattitaitoista työläistä kansantalouden kaikilla aloilla. On suoritettava nopeammassa tahdissa työntekijävoimien koulutusta maataloutta, rakennustoimintaa, kevyttä ja elintarviketeollisuutta ja väestönpalvelulaitoksia varten. Vuonna 1975 on kohotettava 300—400 tuhanteen uusien oppilaiden määrä teknillisissä ammattiopistoissa, jotka kouluttavat työläisiä vaativimpiin ammatteihin ja antavat samalla keskikouluvistityksen.

Lisätään kaupunkien teknisten ammattioppilaitosten oppilaiden ruokamenojen normeja.

On parannettava työläisten koulutusta ja ammatillista lisävalmennusta välittömästi tuotannossa. On kaikin

tavoin lujitettava työläis- ja maaseutunuorison iltatavoitteleminen (kaksivuoro-) kouluja.

Kansan henkisten tarpeiden täydellisempää tyydyttämistä silmälläpitäen on kehitettävä edelleen lehdistöä, televisio- ja yleisradiotoimintaa, kirjallisuutta ja taidetta, lujitettava kulttuurilaitosten aineellis-teknistä perustaa. On kehitettävä kansanyliopistoja ja muita joukkoluontoisia itseopiskelun, kulttuuritason kohottamisen, kansan esteettisen ja taiteellisen kasvatuksen muotoja. On parannettava radio- ja televisiolähetysten laatua.

On otettava suunnitelmissa huomioon kirjojen julkaisutoiminnan laajentaminen, sanoma- ja aikakauslehtien painosten suurentaminen, niiden ulkoasun ja aihepiirin jatkuva parantaminen, kehitettävä elokuvateatterien ja elokuvalaitteiden verkkoa. Kirjapainoteollisuudessa ja elokuvatuotannossa on otettava käyttöön uusinta konekalustoa, uusia materiaaleja, paperia ja filmejä.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä väestön kulttuuripalvelun parantamiseen, vietävä pääpiirteittäin loppuun kulttuuritalojen perustaminen piirikeskuksiin sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten perustaminen kaikkiin suuriin asutuskeskuksiin. On parannettava kirjastotyötä koko maassa.

On parannettava pätevien työntekijävoimien kouluttamista kulttuuri- ja valistuslaitoksille sekä taidelaitoksille, kohotettava heidän osuuttaan yhteiskunnallisessa ja poliittisessa elämässä ja väestön vapaa-ajan vieton järjestämisessä.

VIII. TUOTANTOVOIMIEN SIIJOITUS JA LIITTOTASAVALTOJEN TALOUDEN KEHITYS

Tuotantovoimien sijoitusta tulee parantaa ja alueellisia taloudellisia yhteyksiä kehittää. Liittotasavaltojen ja työtätekevien edustajien paikallisten neuvostojen osuutta tuotantovoimien sijoitusta koskevien kysymysten ratkaisemiseen on suurennettava.

Ajankohtainen ja alueellinen suunnittelu tulee järjkiperaisesti yhdistää.

Kansantalouden tuotantovoimien sijoituksessa ja alueellisten määräsuhteiden parantamisessa katsotaan tärkeimmäksi tehtäväksi luonnonvarojen pikainen hyödyntäminen ja maan itäosien taloudellisen potentiaalin kartuttaminen. Ottaen huomioon, että Siperian, Kazahstanin ja Keski-Aasian energiavarojen käyttö tulee huokeammaksi, uudet paljon energiaa kuluttavat teollisuusalat on sijoitettava pääasiassa näille alueille. Itäalueilla tulee kehittää nopeammin rakennustarviketeollisuutta ja rakennusteollisuutta.

Suuntana tulee pitää tiukasti suurkaupunkien kasvun rajoittamista; uusien teollisuuslaitosten sijoittaminen näihin kaupunkeihin on yleensä lopetettava, lukuun ottamatta väestöä ja kaupungin taloutta palvelevia laitoksia.

Pikkukaupunkeihin ja työläisasutuskeskuksiin tulee sijoittaa pieniä erikoistuneita laitoksia ja suurkaupungeissa toimivien tehtaiden haaraosastoja. Tuotannon sijoituksen tulee teollisuuskeskuksissa tapahtua ottaen

huomioon mies- ja naistyövoiman järkipärisen käytön.

Liittotasavaltojen ja maan talousalueiden taloutta tullaan kehittämään pitäen lähtökohtana seuraavia perussuuntia:

*Venäjän Sosialistisessa Federatiivisessa Neuvostotasa-*vallassa teollisuustuotannon määrää lisätään 44—47 % kehittämällä nopeimmin koneenrakennus-, kaasus-, öljy- ja kemianteollisuutta. Sähköenergian tuotanto kohotetaan v. 1975 noin 660 miljardiin kilowattituntiin, öljyn tuotanto 400 milj. tonniin, kaasun tuotanto 141 miljardiin kuutiometriin, kivihiilen tuotanto 373 milj. tonniin, valmiiden teräsvalssaustuotteiden tuotanto 59 milj. tonniin, väkilannoitteiden tuotanto 43 milj. tonniin, selluloosan tuotanto 7,8 milj. tonniin, sementin tuotanto 78 milj. tonniin, kankaiden tuotanto 7,5—7,9 miljardiin neliometriin, nahkajalkineiden tuotanto 406—420 milj. pariin, lihan tuotanto 5,2 milj. tonniin, täysimaitotuotteiden tuotanto 15,4 milj. tonniin, huonekalujen tuotanto yhteensä 2,6 miljardiin ruplaan.

Viljan vuotuinen kokonaistuotanto kohotetaan 116 milj. tonniin. Kastelumaille muodostetaan laajoja tavaraviljan tuotantoalueita, riisiviljelmiä laajennetaan huomattavasti. Lisätään sokerijuurikkaan, pitkäkuituisen pellavan ja auringonkukan siementen tuotantoa. Oteetaan käyttöön 1,2 milj. hehtaaria kastelumaita, kuivataan 1,8 milj. hehtaaria soistuneita ja liikkakosteita maita. Suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä mailla, jotka eivät kaipaa kuivaamista, 7 milj. hehtaarin alalla.

Karjataloutta kehitetään edelleen, lisätään kaikenlaisen karjan, myös siipikarjan päälukua. Nopeimmin on kehitettävä lihakarjan kasvatusta ja lampaanhoitoa. Lihan vuosituotanto kohotetaan 7,3 milj. tonniin (teuraspaino), maidon — 51 milj. tonniin, kananmunien — 27 mrd. kappaleeseen, villan — 228 000 tonniin. Karjataloutta varten luodaan vankka rehutalous. Vesitetään 2,4 milj. hehtaaria laidunmaita, muodostetaan vähintään 6,3 milj. hehtaaria runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita. Kohotetaan huomattavasti hernekasvien ja re-

huviljan, juurikkaiden, yksi- ja monivuotisten heinäkasvien ja painorehukasvien tuotantoa.

VSFNT:n Euroopan-puoleisessa osassa tehostetaan uusien öljy- ja luonnonkaasuesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä pohjoisalueilla. Nopeutetaan Pohjois-Onegan boksiittikaivoksen ja Vologdan laakeritehtaan rakennustöitä. Otetaan käyttöön Leningradin ja Kuolalan atomivoimaloiden ja Kirishin piirivoimalan tehokapasiteetit. Ryhdytään rakentamaan öljynjalostamoja Arangelin alueelle ja Petshoran piirivoimalaa.

Ryhdytään toimenpiteisiin Moskovon ja Leningradin teollisuuden ja kaupungintalouden kehittämiseksi kompleksisesti ja näissä kaupungeissa sijaitsevien tuotantolaitosten uudistamiseksi teknisesti ja lisätään tuotantoa kohottamalla työn tuottavuutta. Otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Kostroman, Kashiran ja Rjazanin piirivoimaloissa ja Mosenergon lämpövoimaketjuksissa. Aloitetaan Smolenskin atomivoimalan rakennustyöt. Rakennetaan automaattikoneikkoja valmistavat konetehtaat Suhinitshin ja Sasovon kaupunkeihin. Rakennetaan lannoiteseostehdas Tulan alueelle.

Ryhdytään rakentamaan uutta yleisliittolaisen merkityksen omaavaa teollisuuskompleksia, jonka raaka-ainepohjana tulee olemaan Kurskin malmialue; rautamalmi tuotanto tällä alueella kohotetaan noin 40 miljoonaa tonniin. Otetaan käyttöön Novovoronezhin ja Kurskin atomivoimaloiden kapasiteetteja.

Suoritetaan loppuun Volgan autotehtaan ja siihen liittyvien laitosten rakennustyöt ja nopeutetaan niiden kapasiteettien käyttöönottoa. Tshuvashian ASNT:ssa otetaan käyttöön suuritehoisia traktoreita valmistavan tehtaan ensimmäinen vaihe. Rakennetaan kuorma-autotehdaskompleksi Tatarian ASNT:aan ja sen rinnakkaislaitoksen lähialueille. Joudutetaan Nizhnekamskin petrokemiallisen tehdaskompleksin rakennustöitä. Saatetaan päätökseen kemiallisten tuotantolaitosten rakennustyöt Togliattissa, Volzhskissa, Kazanissa, Ufassa, Novotsheboksarissa.

Jatketaan Volgan, Kaman ja Pohjois-Kaukasian jokien vesivoimavarojen kompleksista hyödyntämistä. Laajennetaan kastelumaiden pinta-alaa Volganvarrella 500–600 000 hehtaaria, Pohjois-Kaukasiassa 350–400 000 hehtaaria. Rakennetaan Stavropolin suurkanava ja Nikolajevin hydroteknillisten laitteiden yhdistelmä Don-joelle; ryhdytään laajentamaan Donin valtakanaavaa. Nopeutetaan Volgan-Ahtuban tulvamaiden hyödyntämistä vihannesten, melonikasvien ja riisin viljelyn kehittämiseksi.

Uralilla jatketaan toimivien teollisuuslaitosten rekonstruointia ja rakennetaan uusia teollisuuslaitoksia ennen muuta Kizelin ja muilla käyttöön otetuilla hiili-alueilla. Lujitetaan voimataloutta, otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Iriklinskin ja Reftinskin piirivoimaloissa sekä kemiallinen kompleksi Permin öjynjalostamossa. Bereznikin kolmannen kalikombinaatin ja Solikamskin kalikombinaatin rakennustöitä on joudutettava. Kehitetään edelleen öljy-, selluloosa- ja paperi-, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta. Parannetaan tärkeimpien kaupunkien vesihuoltoa. Orenburgin alueella perustetaan uusi huomattava kaasutuotanto ja -jalostusalue, nopeutetaan uusien öljyesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä.

Siperiassa tulee kehittää nopeaa vauhtia paljon energiaa käyttäviä metallurgisen teollisuuden aloja, kemiallista, metsä- ja puutavarateollisuutta, selluloosa- ja paperi- sekä polttoaineteollisuutta ja sähkövoimataloutta. on kehitettävä edelleen maataloustuotantoa ja ennen muuta viljantuotantoa ja karjataloutta.

Länsi-Siperiaan muodostetaan maan suurin öljyteollisuusalue; öljyn tuotanto kohotetaan 1975 vähintään 120–125 milj. tonniin, rakennetaan kaasunjalostustehtaita, joiden kaasunjalostuskapasiteetti on 5–6 miljardia kuutiometriä vuodessa. Nopeutetaan Tjumenin alueen pohjoisosassa sijaitsevien suurien kaasuesiintymien hyödyntämistä. Ryhdytään rakentamaan suuria petrokemiallisia tehdaskomplekseja Tobolskin ja

Tomskin alueille; otetaan käyttöön Surgutin piirivoimalan kapasiteetit; saatetaan päätökseen Tjumenin-Tobolskin-Surgutin rautatien rakennustyöt. Saatetaan päätökseen Tobolskin ja Surgutin jokisatamien rakennustyöt. Laajennetaan autoteiden, lentokenttien ja tietoliikennelinjojen verkkoa. Rakennetaan kaasujohtoja kaasun toimittamiseksi Uralille ja Neuvostoliiton Euroopan-puoleiseen osaan, öljyjohtoja öljyn kuljettamiseksi Siperian, Kazahstanin ja Neuvostoliiton Euroopan-puoleisen osan öljyjälöstamoihin.

Kohotetaan Kuzbassin hiilentuotannon kokonaismäärä 135 milj. tonniin. Aloitetaan Jerunakovskin koksiihliesiintymien hyödyntäminen. Saatetaan päätökseen Rapsadskaja n:o 1-2, Birylinkaja n:o 2 kaivosten, Novo-Kolbinskin avolouhoksen rakennustyöt ja Kedrovon louhoksen rekonstruointi. Jatketaan Länsi-Siperian metallurgisen tehtaan rakennustöitä. Altain aluepiirissä ryhdytään rakentamaan koksikemiallista tehdasta (jonka ensimmäinen vuoro pannaan käyntiin), synteettistä kuitua valmistavaa tehdasta ja useita koneenrakennustehtaita.

Rakennetaan nopeaa vauhtia Atshinskin öljyjälöstamo, suoritetaan loppuun Krasnojarskin alumiinitehtaan rakennustyöt, lisätään huomattavasti kuparin ja nikkelin tuotantoa Norilskin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa. Laajennetaan Kanski-Atshinskin alueella hiilen tuotantoa ja käyttöä. On ryhdyttävä muodostamaan Sajarin alueellista tuotantokompleksia, johon tulevat kuulumaan Sajarin vesivoimala, alumiini- ja vaunutehtaat, suuri teräsvalimo, ei-rautametallien jälöstuslaitoksia, sähkötekni- sen, kevyen ja ravintoaine- teollisuuden tuotantolaitoksia. Nopeutetaan Ziman sähkökemiallisen kombinaatin rakennustöitä.

Kehitetään edelleen Bratskin alueellista tuotantokompleksia, saatetaan päätökseen Bratskin alumiinitehtaan ja Bratskin metsäteollisuuskompleksin rakennustyöt; pannaan käyntiin Ust-Ilimin vesivoimalan ensimmäiset aggregaatit, ryhdytään rakentamaan Ust-

Ilmin metsäteollisuuskomplekseja. Tshitán alueelle rakennetaan Zhirekenskin molybdeenirikastamo.

Lisätään metsänhakkuita ja puutavaran kokonaisjalostusta Siperian alueilla, ryhdytään rakentamaan näillä alueilla uusia huomattavia saha- ja puunjalostus-, selluloosa- ja paperiteollisuuslaitoksia ja mikrobiologisia teollisuuslaitoksia.

Jatketaan töitä *Kaukoidän* tuotantovoimien pikaiseksi kehittämiseksi. Lisätään hiilen, tinan, volframin, elohopean, kullan ja timanttien tuotantoa. Saatetaan päätökseen Komsomolskin öljynjalostamon laajennustyöt ja ryhdytään rakentamaan uutta öljynjalostamoita. Oteetaan käyttöön Zejan vesivoimalan ja Primorskin piiri-voimalan ensimmäiset aggregaatit, ryhdytään rakentamaan Kolyman vesivoimalaa. Laajennetaan huomattavasti sahatavaran, selluloosan, kartongin, huonekalujen, ravintoaineiden ja kalavalmisteiden tuotantoa. Lujitetaan kalanjalostusteollisuuden perustaa, laajennetaan telakoiden kapasiteetteja, uusitaan ja suurennetaan merisatamia ja laitureita.

Lisätään soijapavun ja riisin tuotantoa. Oteetaan viljelyyn 48 000 hehtaaria kastelumaita, kuivataan 380 000 hehtaaria liikakosteita maita ja suoritetaan kulttuuriteknillisiä töitä 352 000 hehtaarin alalla.

Pohjoisalueilla ja Kauko-idässä kehitetään edelleen metsästystä, kalastusta ja hylkeenpyyntiä, turkiseläinten kasvatusta ja kohotetaan perotalouden tuottoisuutta.

Luodaan edellytykset väestön jatkuvalla siirtymiselle *Kaukoidän* ja Itä-Siperian alueille ja kaaderien vakiintumiselle näillä alueilla; muuta nopeammin on kehitettävä asuntojen, yleishyödyllisten laitosten ja sosiaalisten ja kulttuurilaitosten rakennustöitä.

Ukrainan SNT:ssä laajennetaan teollisuustuotannon määrää 38—41 % ja kehitetään etupäässä sähkövoimataloutta, kemiallista, öljynjalostus- ja petrokemiallista teollisuutta sekä koneenrakennusta.

Sähkövoiman tuotanto kohotetaan 1975 noin 200 mil-

jardiin kilowattituntiin. Saatetaan päätökseen Slavjanskin, Tripolskin, Ladyzhinkan, Kurahovkan piirivoimaloiden ja Krivoi Rogin 2. piirivoimalan rakennustyöt, otetaan käyttöön Zaporozhjen ja Uglegorskin piirivoimaloiden, Tshernobylin atomivoimalan ja Kievin 5. lämpövoimakokeskuksen tehokapasiteetit. Saatetaan päätökseen Kanevin vesivoimalan ja Dneprin vesivoimalan toisen vaiheen sekä siihen kuuluvien laivasulkulaitteiden rakennustyöt. Aletaan kahden lämpö- ja kahden atomivoimalan rakennustyöt, rakennetaan 750 kilovoltin suurjännitelinjaa Donbass-Länsi-Ukraina.

Hiilen tuotanto kohotetaan noin 215 miljoonaan tonniin. Saatetaan pääpiirteissään loppuun toimivien kaivosten rekonstruointi ja nopeutetaan uusien kaivosten mm. huomattavien antrasiitti- ja koksiihliikaivosten rakennustöitä Donetsin hiilialueella. Nopeutetaan uusien öljy- ja kaasuesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä.

Valmiiden teräsvalssaustuotteiden tuotanto kohotetaan 1975 37–38 milj. tonniin ja teräsputkien tuotanto 6,6 milj. tonniin. Pannaan käyntiin karkeislevyvalssilaitos "3600" ja happikonvertteriosasto Azovstal-tehtaalla, putkien sähköhitsausosasto Hartsyzskin putkitehtaalla ja pyörävalssaosasto Nizhne-Dneprovskin putkivalssaustehtaalla. Saatetaan päätökseen Pobyzhkin nikkelitehtaan rakennustyöt.

Lisätään öljynjalostuksen määrää 2,5–2,6-kertaisesti. Otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Krementshugin öljynjalostamossa, rakennetaan ja pannaan käyntiin Lisitshanskin öljynjalostamo ja aloitetaan kahden uuden öljynjalostamon rakennustyöt. Pannaan käyntiin Belaja Tserkovin autorengastehdas.

Vuonna 1975 kohotetaan väkilannoitteiden tuotanto 16,6 milj. tonniin ja kemiallisen kuidun tuotanto 152000 tonniin.

Lisätään koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotantoa 1,7-kertaisesti, saatetaan päätökseen "T-150"-mallisia traktoreja valmistavan tehdaskompleksin ra-

kennustyyt. Lisätään Kadijevkan, Krjukovon ja Dneprodzerzhinskin vaunutehtaiden tuotantokapasiteetteja. Zhitomiriin rakennetaan automaattikoneita valmistava tehdas.

Kohotetaan 1975 sementin tuotanto noin 22 milj. tonniin. Saatetaan päätökseen Kamenets-Podolskin ja Balaklejan sementtitehtaiden rakennustyyt.

Kohotetaan 1975 kankaiden tuotanto 840–925 milj. neliometriin, trikoovalmisteiden tuotanto 346 milj. kapaleeseen, nahkajalkineiden tuotanto 166–172 milj. pariin, hienosokerin (juurikkaasta valmistetun) tuotanto 6,4 milj. tonniin, lihan tuotanto 1,9 milj. tonniin, täysimaitotuotteiden tuotanto 5,4 milj. tonniin ja huonekalujen tuotanto yhteensä 860 milj. ruplaan.

Suoritetaan loppuun Ternopolin ja Donetsin puuvilakombinaattien ja Tsherkassyn silkkikombinaatin rakennustyyt. Pannaan alulle Krivoi Rogin kampavilla- ja verkakombinaatin rakennustyyt. Rakennetaan pellavanjalostuslaitoksia, puuvilla-, villa- ja trikooteollisuuslaitoksia ja kevyen teollisuuden muiden alojen tuotantolaitoksia, kaksi sokeritehdasta ja öljyekstraktitehdas.

Kohotetaan nopeammin teollisuustuotantoa tasavallan länsialueilla kehittäen ensi sijassa kevyen- ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia ja paljon työvoimaa vaativien koneenrakennusalojen tuotantolaitoksia.

Maatalouden alalla tulee lisätä viljan ja teollisuuskasvien tuotantoa, kehittää kaikin tavoin karjataloutta. Viljan vuosituotanto tulee kohottaa 40 miljoonaan tonniin, on kiinnitettävä erityisesti huomiota syysvehnän, maissin, riisin, tattarin, palkokasvien ja rehuviljan tuotantoon. Lisätään sokerijuurikkaan, auringonkukan siementen, tupakan, hampun, pitkäkuituisen pellavan, perunan, vihannesten, varsinkin varhaisvihannesten, hedelmien, viinirypäleiden tuotantoa ja melonikasvien viljelyä.

Rehun tuotantoa on lisättävä huomattavasti, samoin on lisättävä edelleen karjan ja siipikarjan päälukua. Kohotettava niiden tuottoisuutta. Kohotetaan vuotuinen

lihantuotanto (teuraspaino) noin 3,2 milj. tonniin, maidon tuotanto 20,3 milj. tonniin, kananmunien tuotos 10,4 miljardiin kappaleeseen, villan tuotanto 27 000 tonniin.

Kehitetään edelleen vesitaloutta. Otetaan käyttöön noin 400 000 hehtaaria kastelumaita ja 600 000 hehtaaria kuivattuja maita. Jatketaan Pohjois-Krimin kanavan rakennustöitä, suoritetaan loppuun Pohjois-Rogatshinskin kastelujärjestelmän ensimmäisen vaiheen rakennustyöt ja nopeutetaan Kahovkan kastelujärjestelmän rakennustöitä. Suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 700 000 hehtaarin alalla. Parannetaan suurten teollisuuskeskusten vesihuoltoa. Jatketaan Dneprin-Donbassin ensimmäisen vaiheen rakennustöitä, lisätään Pohjois-Donetsin-Donbassin kanavan liikennöimiskykyä, rekonstruoidaan Dneprin-Krivoi Rogin kanava.

Valko-Venäjän SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 53–56 %. Kehitetään nopeaa vauhtia vähän metallia kuluttavia koneenrakennusaloja – radiotekniikka, sähkötekniikka, elektronista, kojeteollisuutta sekä kemiallista ja petrokemiallista teollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,8-kertaisesti, öljyn tuotantoa noin 2-kertaisesti, öljyn esijalostusta ja turvebrikettien ja -puolibrikettien tuotantoa 1,9-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kemiallisten kuitujen tuotantoa 2,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,4-kertaisesti, trikoovalmisteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, lihan ja täysimaitotuotteiden tuotantoa 1,4-kertaisesti.

Suoritetaan loppuun ohuita pellavakankaita valmistavan Orshan pellavakombinaatin kolmannen vaiheen kohteiden rakennustyöt, pannaan käyntiin Valko-Venäjän autorengaskombinaatti, otetaan käyttöön Lukomlin piirivoimalan, Mogilevin synteettistä kuitua valmistavan kombinaatin ja Polotskin kemiallisen kombinaatin uudet kapasiteetit. Rakennetaan ja pannaan käyntiin Mozyrin öljynjalostamo, Baranovitshin automaattikoneikkotehdas, Luninetsin sähkömoottoritehdas, Bobruiskin

traktorikäyttöisten lannanlevityskoneiden tehdas, auto-
maattikoneikkojen normalisoituja työkaluja valmistava
tehdas Orshassa, automaattikoneikkojen elementtejä
valmistava tehdas Pinskissä, dolomiittijauhetehtas Vi-
tebskin alueella, Mogilevin silkkikombinaatti ja Grod-
non lankakehruukombinaatti. Pannaan alulle tyyppi-
lannoitetehtas, Soligorskin neljännen kalikombinaatin,
Slonimin kampavilla- ja kehrutehtaan rakennustyöt
sekä kolmen spesialisoidun puuvillatuotantolaitoksen
rakennustyöt Gomelin alueella ja Osipovitshin pella-
vakombinaatin rakennustyöt. Rakennetaan pellavan
täysjalostustehtaita.

Jatketaan edelleen maataloustuotannon erikoistamis-
ta lypsy- ja lihakarjanhoidon, sianhoidon, siipikarjan-
hoidon, perunan- ja pellanvanviljelyn alalla. Lisätään
viljan vuosituotantoa 5,2 milj. tonniin, lihan (teuraspai-
no) — noin 840 000 tonniin, maidon — 6,1 milj. tonniin,
kananmunien — 1,8 miljardiin kappaleeseen. Laajassa
mitassa suoritetaan maanparannustöitä ja kalkitaan
maita, kuivataan 1,1 milj. hehtaaria liikakosteita ja
soistuneita maita, suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä
800 000 hehtaarin alalla, muodostetaan runsastuottoisia
niittyjä ja laidunmaita 900 000 hehtaarin alalla, tehos-
tetaan parannettujen maiden käyttöä.

Suoritetaan loppuun Vileikan-Minskin vesijärjestel-
män rakennustyöt ja otetaan se käyttöön.

Uzbekian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon mää-
rää 46—49 %. Kehitetään huomattavasti sähkövoimata-
loutta, ei-rautametalliteollisuutta, kemian-, kaasua- ja
kevyttä teollisuutta.

Lisätään huomattavasti vesityslaitteiden, puuvillan-
korjuukoneiden ja muunlaisten puuvillanviljelyssä tar-
vittavien koneiden tuotantoa. Järjestetään laajamittai-
nen kemiallisia kuituja valmistavien koneiden tuotanto.
Lisätään väkilannoitteiden tuotantoa 1,6-kertaisesti,
silkkikankaiden tuotantoa 2,2—2,6-kertaisesti, trikoo-
alusvaatteiden tuotantoa 1,8-kertaisesti, nahkajalkineiden
tuotantoa 1,5—1,7-kertaisesti, hedelmä- ja vihan-

nessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti, kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden sekä talousesineiden tuotantoa yli 2-kertaisesti, mm. jääkaappien tuotantoa 4,2-kertaisesti.

Kehitetään edelleen kullanhuhdontaa, lisätään silkin- ja kuparituotannon kapasiteetteja Almalykin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa.

Otetaan käyttöön Syr-Darjan piirivoimalan ensimmäiset aggregaatit, Almalykin ammoniumfosfaattitehtaan toinen vaihe, ammoniumfosfaatin tuotantokapasiteetit Samarkandin superfosfaattitehtaassa ja Navoin sementtitehdas. Pannaan alulle Angrenin kumikombinaatin ja Navoin sähkökemiallisen kombinaatin rakennustyöt sekä Bekabadin metallurgisen tehtaan rekonstruointi. Pannaan käyntiin Buharan puuvillakombinaatti ja Hivan mattokombinaatti sekä Ferganan tekonahkakombinaatti, Kokandin nahkatehdas, posliinitehdas, useita puuvillanpuhdistamoja, silkkikehräämöjä, trikoo-, vaatetus- ja jalkinetehtaita. Pannaan alulle Andizhanin puuvillakombinaatin rakennustyöt. Rakennetaan Urgentshin öljyekstraktitehdas ja useita muita ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia.

Kehitetään edelleen puuvillanviljelyä ja kohotetaan raakapuuvillan tuotantoa 1975 4,9 milj. tonniin; erityisesti tulee kiinnittää huomiota ohutkuituisten puuvillalajikkeiden tuotannon lisäämiseen, puuvilla- ja rehumailaskiertojen käyttöönottoon, puuvillapensaiden satoisuuden kohottamiseen. Laajennetaan riisin viljelyä, hedelmien, viinirypäleiden, vihannesten, melonikasvien ja tupakan tuotantoa.

Otetaan käyttöön uusia kastelumaita 465 000 hehtaaria. Jatketaan uuden suuren puuvillanviljelyalueen laajennustöitä Karshin arolla, lisätään kastelualueita Nälkäärolla, Surhan-Sherabadin laaksossa ja Kara-Kalpakian ASNT:ssa. Nopeutetaan Andizhanin säiliöaltaan ja Tjuzamujunin hydroteknisten laitteiden rakennustöitä. Suoritetaan maanparannustöitä kastelu- mailla vähintään 600 000 hehtaarin alalla, jatketaan toi-

tä kastelumaiden suolapitoisuuden ja soistumisen eliminoimiseksi ja vähävesisten kastelujärjestelmien vedensaannin parantamiseksi.

Kehitetään edelleen lampaanhoitoa, erikoisesti karakul-lampaanhoitoa; lisätään villan vuosituotantoa 24 000 tonniin. Lisätään lihan, maidon ja kananmunien tuotosta. Vesitetään 1,5 milj. hehtaaria laidunmaita, rekonstruoidaan hydroteknilliset laitteet aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 3,5 milj. hehtaarin alalla.

Kazahian SNT:ssä kohotetaan teollisuustuotannon määrää 57–60 %, kehitetään edelleen sähkövoimataloutta, metallurgista teollisuutta, polttoaine-, kemian-, koneenrakennus-, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Lisätään raffinoidun kuparin tuotantoa 1,7-kertaisesti, väkilannoitteiden 2,4-kertaisesti, maatalouskoneiden tuotantoa 2,6-kertaisesti. Kivihiilen tuotantoa kohotetaan 1975 noin 91 milj. tonniin, öljyn tuotanto 30 milj. tonniin, valssausvalmisteiden tuotanto 5 milj. tonniin, sementin tuotanto 7,3 milj. tonniin, lihan tuotanto 673 000 tonniin, puuvillakankaiden tuotanto 108–118 milj. neliömetriin, villakankaiden tuotanto 40 milj. neliömetriin, nahkajalkineiden tuotanto 34–39 milj. pariin, trikoovalmisteiden tuotanto 98 milj. kappaleeseen.

Ekibastuzhin hiililouhosten kapasiteettia lisätään viisivuotiskauden loppuun mennessä 56 milj. tonniin. Rakennetaan koksiihlikastamo Karagandaan, Pohjois- ja Etelä-Kazahstanin öljynjalostamojen ensimmäiset vaiheet ja Mangyshlakin kaasunjalostamo. Suoritetaan loppuun Kaptshagain vesivoimalan ja Jermakovskin piiri-voimalan rakennustyöt.

Nopeutetaan rauta- ja terästeollisuuden, kupari-, lyijy- ja sinkkiteollisuuden raaka-ainepohjan laajentamista. Laajennetaan edelleen Dzhezkazganin vuoriteollisuus- ja metallurgista kombinaattia ja lisätään alumiinioksidin tuotantokapasiteetteja Pavlodarin alumiinitehtaalla. Suoritetaan pääosiltaan loppuun Karagandan metallurgisen kombinaatin rakennustyöt ja nopeutetaan malminrikastamojen rakennustöitä.

Lisätään huomattavasti fosforiittien tuotantokapasiteetteja Karataun alueella, suoritetaan loppuun Tshimkentin fosforitehtaan ja Dzhambulin kaksoissuperfosfaattitehtaan rakennustyöt, otetaan käyttöön kahden uuden fosforitehtaan kapasiteetit Etelä-Kazahstanissa. Suoritetaan loppuun Pavlodarin kemiallisen kombinaatin ensimmäisen vaiheen ja Karagandan teknisiä kumi- valmisteita tuottavan tehtaan rakennustyöt. Ryhdytään rakentamaan Tshimkentin kumi- ja asbestikombinaattia. Suoritetaan loppuun Pavlodarin traktoritehtaan, "Kazahselmash"-maatalouskonetehtaan rakennustyöt Tselinogradissa ja akkutehtaan rakennustyöt Taldy-Kurganissa. Otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Novo-Karagandan sementtitehtaalla.

Rakennetaan laatulasiastioita tuottavan tehtaan ensimmäinen vaihe, kampalankakehräämö ja joukko muita kevyen teollisuuden tuotantolaitoksia, pannaan alulle lasitehtaan ja kahden posliini- ja fajanssitehtaan rakennustyöt. Lisätään huomattavasti lihanjalostuslaitosten, leipomoteollisuuden ja muiden ravintoaineteollisuuden tuotantolaitosten kapasiteetteja.

Jatketaan töitä, joiden tarkoituksena on taata vakaa viljantuotanto, ryhdytään kokonaistoimenpiteisiin maaperän suojelemiseksi metsäistutuksilla, parannetaan viljelyalojen rakennetta. Viljan keskimääräinen vuosituotanto kohotetaan 24 milj. tonniin. Jatketaan vesijohdotekompleksien rakennustöitä. Kehitetään juurikkaiden, vihannesten ja melonikasvien viljelyä, puutarhanhoitoa ja viininviljelyä tasavallan eteläosissa. Otetaan käyttöön noin 420 000 hehtaaria kastelumaita, niistä 200 000 hehtaaria suistokastelumaita. Suoritetaan loppuun Kzyl-Kumin kastelukanaviston rakennustyöt, jatketaan vesitystöitä Syr-Darjan alajuoksulla riisituotannon lisäämiseksi.

Kehitetään nopeaa vauhtia lihakarjan- ja lampaanhoitoa, lujitetaan rehutaloutta. Lihaa on tuotettava vuosittain noin 1 milj. tonnia, maitoa 4,2 milj. tonnia, kananmunia 2,1 miljardia kappaletta, villaa 110 000 ton-

nia. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita noin 3,8 milj. hehtaarin alalla. Vesitetään vähintään 32 milj. hehtaaria laidunmaita ja rekonstruoidaan hydrotekniset laitteet aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 23 milj. hehtaarin alalla.

Pannaan alulle Makatin-Aleksandrov Gain rautatien rakennustyöt, rakennetaan Omskin-Pavlodarin-Tshimkentin öljyjohto.

Gruusian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 39—42 %, samalla kun kehitetään nopeimmin vähän metallia käyttäviä koneenrakennusaloja ja kemianteollisuutta.

Sähkövoiman tuotantoa kohotetaan 1,7-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, kemiallisten kuitujen tuotantoa 1,6-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 3,4-kertaisesti, maatalouskoneiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, asbestisementtilevyjen tuotantoa 2-kertaisesti, villakankaiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,4-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 2-kertaisesti.

Otetaan käyttöön Ingurin vesivoimalan tehokapasiteetit ja Vartsihskin vesivoimalaportaikon ensimmäinen voimalaitos, ryhdytään rakentamaan Zhinvalin hydroteknistä kompleksia. Saatetaan päätökseen Madneulin kuparirikastamon rakennustyöt. Rakennetaan posliini- ja fajanssitehdas, lisätään kevyen- ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitosten kapasiteetteja.

Raakateen tuotanto kohotetaan 1975 285 000 tonniin sekä lisätään viinirypäleiden, tupakan ja citrushedelmien tuotantoa. Otetaan käyttöön 70 000 hehtaaria kastelumaita. Kuivataan 50 000 hehtaaria liikkosteita maita, etupäässä subtrooppisten monivuotisten kasvien viljelyä varten. Lisätään lihan, maidon, kananmunien tuotosta, lujitetaan rehutiloutta.

Azherbaidzhanin SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 43—46 %. Nopeaa vauhtia kehitetään koneenrakennusta, kemiallista ja ravintoaineteollisuutta sekä rakennustarvikkeiden tuotantoa. Öljyteollisuudessa

tulee erikoista huomiota kiinnittää merenalaisten öljy-
esiintymien hyödyntämiseen.

Väkilannoitteiden tuotantoa lisätään 1,6-kertaisesti, synteettisen kautsun tuotantoa 1,6-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 2-kertaisesti, villakankaiden tuotantoa 1,4-kertaisesti, silkkikankaiden tuotantoa 1,4-1,6-kertaisesti, nahkajalkineiden ja trikoovalmisteiden tuotanto 1,6-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, viinimateriaalien tuotantoa 2,3-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 4-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 2-kertaisesti. Lisätään posliini- ja fajanssiastioiden sekä muiden kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden tuotantoa.

Ryhdytään rakentamaan kalsinoitua soodaa valmistavaa tehdasta Nahitshevanin ASNT:ssa ja Shamhorin vesivoimalaa. Rakennetaan kojeteollisuuden ja elektronisen teollisuuden tuotantolaitoksia.

Raakapuuvillan tuotanto kohotetaan 1975 380 000 tonniin, lisätään viinirypäleiden, vihannesten, hedelmien, tupakan tuotantoa, otetaan käyttöön 33 000 hehtaaria kastelumaita. Parannetaan kastelumaita Kura-Araksin alangolla, mitä varten suoritetaan töitä maan suolapitoisuuden poistamiseksi 200 000 hehtaarin alalla, rekonstruoidaan kastelujärjestelmiä ja lisätään niiden vesivaroja 200 000 hehtaarin alalla. Vesitetään 400 000 hehtaaria laidunmaita. Kehitetään edelleen karjataloutta ja lujitetaan rehutaloutta, lisätään lihan, maidon, kananmunien ja villan tuotantoa.

Liettuan SNT:ssa kohotetaan teollisuustuotannon määrää 46—49 % samalla kun kehitetään huomattavasti vähän metallia käyttäviä koneenrakennusteollisuuden aloja, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Sähköenergian tuotantoa lisätään 1,5-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,8-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 3,5-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,7-kertaisesti.

Otetaan käyttöön öljynjalostamon ensimmäinen vai-

he, uusia kapasiteetteja Liettuan piirivoimalassa, Kausin lämpövoimakeskuksen ensimmäiset aggregaatit. Rakennetaan Ignalinan salaojaputkitehdas, Utenan lihanjalostamo, suuri maitosäilyketehdas. Lisätään Agmynan sementtitehtaan ja maatalouden tuottamien raaka-aineiden jalostuslaitosten kapasiteetteja.

Maataloutta erikoistetaan edelleenkin, lypsy- ja liha-karjan hoidon ja pekonisianhoidon alalle. Kuivataan soistuneita ja liikakosteita maita 750 000 hehtaaria ja suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 400 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita 300 000 hehtaarin alalla.

Sähköistetään Vilnan rautatiepiiriä.

Moldavian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 56–59 %. Sähkövoimaloutta, kojeteollisuutta, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta tulee kehittää nopeaa vauhtia.

Lisätään hedelmä- ja viininviljelyssä käytettävien traktorien tuotantoa 1,9-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 1,8-kertaisesti, silkkipankaiden 1,6-kertaisesti, trikoovalmisteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti ja viinimateriaalien tuotantoa 2,6-kertaisesti. Otetaan käyttöön lisää tehokapasiteetteja Moldavian piirivoimalassa, rakennetaan kolme säilyketehdasta, laajennetaan ja rekonstruoidaan Kishinevin tekonahkaa ja teknisiä kumituotteita valmistava kombinaatti, kotitalouskemiaaleja valmistava tehdas, sähkötekniisiä ja muiden koneenrakennusalojen tuotantolaitoksia. Rakennetaan tehdas, joka valmistaa hedelmäsäilöjen jäähdytyslaitteistoja, ja sokeritehdas. Aloitetaan tekstiilikombinaatin rakennustyöt, ravintoaineteollisuudessa tarvittavaa kalustoa valmistavan tehtaan ja pesukalustoa valmistavan tehtaan rakennustyöt.

Edellytetään edelleenkin lisättäväksi hedelmien, viinirypäleiden, vihannesten, varsinkin varhaisvihannesten, tupakan, eetteriöljykasvien samoin kuin karjaloustuotteiden tuotantoa. Nopeutetaan maataloudesta

saatavien raaka-aineiden esijalostus- ja säilytyslaitosten rakentamista. Suoritetaan maanparannustöitä. Otetaan käyttöön 50 000 hehtaaria kastelumaita.

Latvian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 35–38 %. Kehitetään edelleen sähkötekniistä, radiotekniistä, elektronista ja lääketieteellisuutta, kevyttä, lihan- ja maidon- sekä kalanjalostusteollisuutta ja kalastusta.

Kojeiden tuotantoa lisätään 1,6-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,9-kertaisesti, maitosäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,5-kertaisesti. Laajennetaan eri tuotantoaloille tarkoitettujen tuotteiden sentralisoitua tuotantoa.

Suoritetaan loppuun Riian vesivoimalan rakennustyöt, otetaan käyttöön Riian 2. lämpövoimakeskuksen ensimmäiset aggregaatit ja Riian kaasujohto. Suoritetaan loppuun Popovin radiotehtaan ja pienoissuistehdaskan rakennustyöt.

Maataloutta erikoistetaan edelleen lypsy- ja lihakarjanhoitoon ja pekonisikojen kasvatukseen. Ryhdytään toimenpiteisiin karjakannan lisäämiseksi, karjan tuottoisuuden kohottamiseksi ja lihan ja maidon tuotannon lisäämiseksi. Suoritetaan maanparannustöitä 490 000 hehtaarin alalla ja kulttuuritekniisiä töitä 90 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan vähintään 140 000 hehtaaria runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita.

Kehitetään edelleen meriliikennettä, täydennetään laivastoa nykyaikaisilla aluksilla.

Kirgisian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 45–48 %. Kehitetään edelleen sähkövoimaloutta, koneenrakennusta, ei-rautametallurgista teollisuutta ja kevyttä teollisuutta.

Lisätään maatalouskoneiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 2,9–3,3-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, hedelmä- ja vihanneksien tuotantoa 1,8-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja talouksineiden tuotantoa.

Suoritetaan loppuun Toktogulin vesivoimalan rakennustyöt ja ryhdytään rakentamaan Kurpsain vesivoimalaa. Rakennetaan tietokonetehdas, puuvillakombinaatin toinen vaihe ja kampavillakehräämö, lihanjalostuskombinaatti Tokmakiin; rekonstruoidaan maatalouskonetehdas.

Kehitetään edelleen hieno- ja puolihienovillalampaiden kasvatusta, kohotetaan villan vuosituotanto 30 000 tonniin. Lisätään lihan, maidon, tupakan, hedelmien ja vihannesten tuotantoa. Otetaan käyttöön 30 000 hehtaaria kastelumaita, Kirovskin ja Tortgulin vesisäiliöt. Rekonstruoidaan kastelujärjestelmät ja lisätään vesivaroja 90 000 hehtaarin alalla, vesitetään 400 000 hehtaaria laidunmaita; lisätään nykyaikaisten laidunmaiden vesivaroja.

Tadzhikian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 37–40 % ja kehitetään ensivuoroisesti sähkövoimataloutta, ei-rautametallurgista teollisuutta ja koneenrakennusta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 2,1-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, puuvillakanakaiden tuotantoa 1,3-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Jatketaan Etelä-Tadzhikian alueellisen tuotantokompleksin rakennustöitä, otetaan käyttöön Nurekin vesivoimalan ensimmäiset aggregaatit, alumiinitehtaan ja sähkökemiallisen kombinaatin kapasiteetit suhteutetaan niiden käyttöönottoajat. Otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Anzobin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa ja Termezin-Kurgan-Tjuben-Javanin rautatie. Rakennetaan valtakaasujohto Dushanbehen. Pannaan alulle Leninabadin synteettistä kuitua valmistavan tehtaan ja posliini- ja fajanssitehtaan rakennustyöt. Suurennetaan Kairakkumin mattokombinaatin kapasiteettia.

Kohotetaan 1975 raakapuuvillan tuotantoa 760 000

tonniin; lisätään ohutkuituisten puuvillalajien, viinirypäleiden, hedelmien, vihannesten ja tupakan tuotantoa. Otetaan maatalouden käyttöön 70 000 hehtaaria uusia kastelumaita. Suoritetaan loppuun Javan-Obikiikin laaksossa sijaitsevien maiden kasteluverkon rakennustyöt ja ryhdytään niitä hyödyntämään, suoritetaan niin ikään kastelujärjestelmän toisen vaiheen rakennustyöt Dalverzinin arolla ja Nälkäarolla. Kehitetään edelleen rehutaloutta ja lisätään lihan, maidon ja kananmunien tuotantoa. Vesitetään 250 000 hehtaaria laidunmaita.

Armenian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 60–63 %. Kehitetään edelleen ei-rautametallurgista teollisuutta, vähän metallia kuluttavia koneenrakennusaloja, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,7-kertaisesti, kuparin tuotantoa 1,3-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 2,2-kertaisesti, sementin tuotantoa 2,6-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti, kankaiden ja trikoovalmisteiden tuotantoa 1,3-kertaisesti, jalkineiden tuotantoa 1,2-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 2,5-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,9-kertaisesti. Laajennetaan huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Otetaan käyttöön Zodin kultakaivoskombinaatti, Razdanin vuoriteollisuus- ja kemiankombinaatin kapasiteetit aluminiumoksidin ja kemian tuotteiden valmistamiseksi. Aloitetaan atomivoimalan rakennustyöt ja otetaan käyttöön sen ensimmäinen voimalaitteisto, otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Razdanin piirivoimalassa, jatketaan Vorotanjoen vesivoimalaportaikon rakennustyötä. Lisätään kapasiteetteja kemiallisten kuitujen, tekoartsien ja muovien valmistamiseksi.

Lisätään viinirypäleiden, hedelmien, vihannesten, tupakan ja eetteriöljykasvien, karjataloustuotteiden tuotantoa. Otetaan käyttöön 50 000 hehtaaria kastelumaita ja vesitetään 130 000 hehtaaria laitumia.

Turkmenian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 55–58 %, kehitetään nopeasti kaasun-, öljy- ja kemianteollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,9-kertaisesti, kaasun tuotantoa 4,3–4,7-kertaisesti, öljyn tuotantoa 1,5-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, nahkajalkineiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, kasvisöljyn tuotantoa 1,6-kertaisesti ja hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,5-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Rakennetaan valtakaasujohdot kaasun johtamiseksi tasavallan länsi- ja itäalueilta Neuvostoliiton Euroopanpuoleiseen osaan, pannaan käyntiin Tshardzhoun öljynjalostamon ensimmäinen vaihe ja Maryiskin piirivoimalan ensimmäiset aggregaatit, parannetaan Kara-Bogaz-Golin kivennäisraaka-ainevarojen kompleksista hyödyntämistä. Suurennetaan puuvillapuhdistamojen kapasiteettia, rakennetaan Tshardzhoun öljyeksi-traktitehdas.

Kohotetaan 1975 raakapuuvillan tuotantoa 900 000 tonniin, lisätään varsinkin ohutkuituisten raakapuuvillalajien tuotantoa. Laajennetaan vihannesten, hedelmien ja melonikasvien tuotantoa.

Otetaan käyttöön 105 000 hehtaaria kastelumaita; suoritetaan maanparannustöitä kastelumailla 200 000 hehtaarin alalla. Otetaan lopullisesti käyttöön Karakumin kanavan kolmannen rakennusvaiheen vyöhykkeellä olevat maat ja jatketaan tämän kanavan rakennustöitä.

Ryhdytään toimenpiteisiin rehutilouden lujittamiseksi huomattavasti. Vesitetään 3,9 milj. hehtaaria laidunmaita; rekonstruoidaan hydrotekniset laitteet jo aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 2,3 milj. hehtaarin alalla. Kohotetaan villan keskimääräinen vuosituotanto 15 200 tonniin, lisätään kriminnahkojen, lihan, maidon ja kananmunien tuotantoa.

Eestin SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää

36–39 %, kehitetään sähköteknistä teollisuutta, koje-teollisuutta ja vähän metallia käyttäviä koneenrakennusaloja, kevyttä ja lihan ja maidonjalostusteollisuutta.

Lisätään palavakiven tuotantoa vuoteen 1975 mennessä 26 milj. tonniin, sähkövoiman tuotantoa 1,4-kertaisesti, kojeiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, kalastusta ja kalanjalostusteollisuuden tuotantoa 1,4-kertaisesti.

Saatetaan päätökseen Eestin piirivoimalan rakennustyöt ja ryhdytään rakentamaan Tallinnan lämpövoimakeskusta. Nopeutetaan palavakiveä tuottavien tuotantolaitosten rakennustöitä tarkoituksena turvata polttoaineella Baltian ja Eestin piirivoimalat. Lisätään kapasiteetteja puulevyjen valmistamiseksi huonolaatuisesta puusta ja puutavarajätteistä.

Kehitetään edelleen maataloutta ja erikoistetaan sitä lypsy- ja lihakarjanhoitoon, pekonisianhoitoon ja perunanviljelyyn. Kuivataan 210 000 hehtaaria soistuneita ja liikkakosteita maita, suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 150 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita 130 000 hehtaaria.

Laajennetaan Tallinnan kauppasatamaa ja Tallinnan rautatieverkkoa.

IX. ULKOMAISET TALOUDELLISET YHTEYDET

Neuvostoliiton taloudellisia ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä sosialistisiin maihin on kaikin puolin parannettava ja laajennettava pitäen suuntana SEV:n jäsenmaiden yhteistyön lujittamista ja johdonmukaisesti kehitettävää taloudellista yhdentymistä. Sosialististen maiden yhteistyön kaikkia muotoja tulee kehittää suunnitelmallisesti aineellisen tuotannon, tieteen ja tekniikan, ulkomaisen kauppavaihdon alalla ja kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa.

Suuntana tulee pitää kansainvälisen tuotannollisen yhteistoiminnan kehittämistä sekä teollisuuden ja maatalouden tehokasta erikoistamista, asiasta kiinnostuneiden sosialististen maiden voimavarojen yhdistämistä osapuolille edullisella tavalla, poltto- ja raaka-aineteollisuuden alojen kehittämiseksi silmällä pitäen näiden alojen tuotteiden kysynnän täydellisempää tyydyttämistä, kulkuvälineiden ja tietoliikenteen kehittämistä ja järkipäätämistä laajenevan tavaravaihdon turvaamiseksi ottaen huomioon tekninen edistys näillä aloilla.

Kehitetään edelleen pysyviä ulkomaisia taloudellisia ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaihin molemmille puolille edullisin ehdoin ja niiden taloudellisen itsenäisyyden lujittamiseksi.

Laajennetaan taloudellisesti aiheellisia ulkomaisia kauppaa- ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä teollisesti ke-

hittyneisiin kapitalistisiin maihin, jotka osoittavat valmiutta yhteistyön kehittämiseen Neuvostoliiton kanssa näillä aloilla.

Viisivuotiskaudella lisätään ulkomaankauppavaihtoa 33—35 % lähinnä laajentamalla kaikin tavoin kaupan käyntiä sosialististen maiden kanssa.

Parannetaan ulkomaisten taloudellisten suhteiden menetelmiä ja muotoja. Tulee kohottaa ministeriöiden ja laitosten aloitteellisuutta ja vastuuta siitä, että ulkomaisia taloudellisia suhteita kehitetään kansantaloudelle tuloksellisella tavalla. On johdonmukaisesti sovellettava itsekannattavuuden periaatteita ulkomaisten taloudellisten suhteiden alalla, saatava kaikki ulkomaisen kaupan ja teollisuuden renkaat aineellisesti kiinnostuneiksi kansainvälisten sitoumusten täyttämistä ja taloudellisen ja tieteellis-tekni-~~sen~~ yhteistyön tuloksellisuudesta ja suurennettava niiden vastuuta tässä suhteessa.

X. JOHDON JA SUUNNITTELUN PARANTAMINEN

Johto- ja suunnittelujärjestelmän ja -menetelmien parantamisen tarkoituksena tulee olla ennen muuta yhteiskunnallisen tuotannon kaikinpuolinen voimaperäistämisen ja tehokkuuden kohottaminen, mikä on maan taloudellisen kehityksen peruslinjana niin lähivuosina kuin myös pitkällä tähtäyksellä ja tärkein kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisen ehto.

Tässä tarkoituksessa:

Tulee parantaa edelleen tuotannon suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen järjestelmää, siirtyä uudella viisivuotiskaudella täydellisesti kaikissa aineellisen tuotannon alalla toimivissa itsekannattavissa laitoksissa ja järjestöissä sekä palvelun piirissä uusiin suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen menetelmiin.

Suunnitelmien tieteellisyyttä tulee kohottaa ennen muuta parantamalla niiden tasapainoisuutta ja kehittämällä syvällisemmin yhteiskuntataloudellisia ongelmia, tieteellis-teknisen kehityksen ongelmia ja eri tuotannonaloja yhteisesti koskevia kysymyksiä.

Suunnitteluelimien tulee tehokkaammin valvoa suunnitelmien täyttämistä ja kehittää toimenpiteitä, jotka takaavat suunnitelmatehtävien täyttämisen ja kansantalouden määräsuhtaisen kehityksen.

Kansantalouden kehityksen perspektiivisen suunnittelun menetelmiä tulee parantaa. Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen pitkäaikainen perspektiivisuun-

nitelma tulee laatia käyttämällä siinä hyväksi tieteellisteknistä edistystä, maan väkiluvun, luonnonvarojen kasvua ym. koskevia ennusteita.

Säädetään, että pitäessään ohjeenaan Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen viisivuotissuunnitelmassa vuosiksi 1971–75 asetettuja tehtäviä tuotantolaitokset ja kolhoosit laativat viisivuotissuunnitelmansa siten, että viisivuotiskauden tehtävät tulevat täytetyiksi mahdollisimman pienin työvoima- ja materiaalikulutuksin.

Työläisiä, kolhoosilaisia, insinöörejä ja teknikkoja sekä toimihenkilöitä tulee vetää laajalti mukaan osallistumaan aktiivisesti vuosien 1971–75 viisivuotissuunnitelman laadintaan.

Tuotantolaitokset ja -yhtymät tulee saada kiinnostumaan yhteiskunnalle välttämättömien, varsinkin uusien, teknisesti parempien tuotteiden tuotannon lisäämiseen ja työn tuottavuuden kasvun nopeuttamiseen, jotta tuotannon kasvu toimivissa tuotantolaitoksissa tulisi turvaksi lisäämättä työntekijöiden lukumäärää.

On kohotettava tuotantolaitosten ja yhtymien, kolhoosien ja valtiontilojen kiinnostuneisuutta ja vastuullisuutta siitä, että laaditaan optimaaliset suunnitelmat, joissa on otettu maksimaalisesti huomioon mahdollisuudet käyttää voimaperäisesti nykyisiä tuotantovaroja ja parantaa työn ja tuotannon järjestelyä.

Talouden kaikilla aloilla ja tuotantolaitoksissa tulee parantaa suunnittelua ja kannustaa tieteellis-tekniseen edistykseen. Tuotantolaitokset, yhtymät ja ministeriöt on saatava itsekannattavuuden pohjalta kiinnostumaan enemmän siitä, että saataisiin mahdollisimman suuria tuotannollisia tuloksia kuluttamalla mahdollisimman vähän työtä, aineellisia voimavaroja ja perussijoituksia. Palkkojen, pitkäaikaisten taloudellisten normien merkitystä kannusteina näiden tehtävien ratkaisemisessa tulee suurentaa.

Palkkavarantojen suunnittelua tulee parantaa ja niiden käytön valvontaa tehostaa. Tulee lisätä tuotantolaitosten, yhtymien ja järjestöjen johtajien vastuuta

siitä, että palkkarahastoja käytettäisiin oikein.

Itsekannattavuuden tulee esittää suurempaa osaa tieteellisten tutkimuslaitosten, suunnittelu- ja insinööritöiden työssä siinä mielessä, että kohotettaisiin tieteellis-teknisten töiden tuloksellisuutta ja sovellettaisiin tieteellisiä saavutuksia nopeammin tuotantoon.

Teollisuustuotteiden tukkuhintajärjestelmää tulee jatkuvasti parantaa. Tukkuhintojen osuutta teknisen edistyksen jouduttamisessa ja tuotteiden laadun parantamisessa tulee lisätä.

On parannettava suunnittelua liikevoiton kohdalla, joka on valtion perustulolähde, ja kohotettava tuotteiden omanhinnan alentamisen osuutta voiton muodotuksessa. Liikevarojen kiertoa tulee nopeuttaa.

Finanssielinten ja pankkien tulee vaikuttaa tehokkaammin siihen, että tuotantomahdollisuudet tulisivat täydellisesti käytetyiksi ja kohotettaisiin tuotannon tehokkuutta. Teknisen edistyksen jouduttamiseksi ja tuotannon voimaperäistämiseksi on käytettävä laajemmalti finanssi- ja luottokoneistoa.

Kansantalouden johtoa on edelleenkin parannettava. Teollisuudessa tulee siirtyä kaksi- ja kolmiportaiseen johtojärjestelmään. On kohotettava jyrkästi ministeriöiden vastuuta yhteiskunnan tarpeiden täydellisestä tyydyttämisestä alan tuotteilla ja näiden tuotteiden teknisestä tasosta ja laadusta. Alan korkeimpana johtoportaanana olevan ministeriön toimintaa tulee parantaa.

Ministeriöiden tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota kysymyksiin, jotka koskevat alan tulevaa kehitystä, teknistä politiikkaa, perussijoitusten tehokkuuden kohottamista, spesialistien parempaa sijoittelua ja käyttöä.

Talosalakohtaisen johdon keskiportaan toimintaa on parannettava. On keskitettävä ja kooperaitava voimaperäisemmin tuotantoa, erikoistettava tuotantolaitoksia ja järkiperäistettävä niiden välisiä taloudellisia yhteyksiä, perustettava suuryhtymiä ja kombinaatteja ottaen huomioon eri alojen erikoisuudet.

Tulee parantaa menetelmiä, joiden avulla määritellään kansantalouden tuotantovälineiden tarve ja teknisesti perustellut raaka-aineiden, materiaalien, polttoaineiden ja sähkövoiman kulutusnormit, samoin kuin kaluston, koneiden ja mekanismien käyttönormit käyttämällä laajalti tähän tarkoitukseen tietokonetekniikkaa. Suhteuttaa tältä pohjalta täydellisemmin suunnitelmissa tuotantomäärät, perusrakennustyöt ja muut tehtävät aineellis-teknisiin ja rahavaroihin. Tässä suhteessa on kohotettava alakohtaisten ministeriöiden merkitystä.

Aineellis-teknistä huoltoa koskevien suunnitelmien analysointia ja niiden täyttämistä koskevan taloudellisen toiminnan tasoa tulee kohottaa, jotta saataisiin selville kansantaloudessa olevat voimavarat; aineellisten voimavarojen käytön valvontaa on tehostettava.

Tuotantolaitosten välisiä suoria pitkäaikaisia tarkoituksenmukaisia taloudellisia yhteyksiä on suunnitelmallisesti kehitettävä. On laajennettava ja parannettava tukkukauppaa alueellisten huolto- ja myyntikeskusten, varastojen ja myymälöiden välityksellä. Valtakunnallista aineellis-teknistä huoltojärjestelmää tulee edelleenkin parantaa soveltamalla tieteellisiä johtomenetelmiä ja käyttämällä laajalti tietokonetekniikkaa. Huolto- ja myyntijärjestöjen aineellis-teknistä perustaa on lujitettava ja niiden sijoitusta järkipäristettävä.

Kansantalouden kaikkia aloja silmällä pitäen on suunniteltava ja toteutettava toimenpiteitä, jotka koskevat pakkaustarvikkeiden suunnittelua, erikoistuotantoa ja järkipäristä käyttöä. Tulee laajentaa huoltoelinten suorittamia palveluksia komplektoitujen tuoteryiden toimittamisessa keskitetysti kuluttajien tilauksesta, on otettava käytännöksi tuotantolaitosten täysimääräinen taattu huolto.

Taloussopimusten merkitystä ja vastuuta niiden täytöstä on kohotettava. Tuotantolaitosten ja huolto- ja myyntijärjestöjen välisiä samoin kuin teollisuusministeriöiden päähallintojen (yhtymien) ja huolto- ja myyntielinten välisiä itsekannattavuuteen perustuvia keski-

näissuhteita tulee laajentaa. Kolhoosien ja valtioneuvoston ja toisaalta hankinta- ja kauppajärjestöjen samoin kuin teollisuuslaitosten ja yhtymien sopimussuhteita tulee lujittaa.

Suunnittelua, valtion kansantaloudellisten materiaali-varareservien ja -varantojen muodostamis- ja käyttökohteita tulee parantaa.

Kansantalouden suunnittelun ja johdon parantamiseksi tulee soveltaa laajalti *talousmatemaattisia menetelmiä ja käyttää tietokone- ja toimistotekniikkaa sekä tietoliikennevälineitä*. Tilinpito- ja työselostusjärjestelmää samoin kuin tilastointia on kaikin tavoin parannettava.

On ryhdyttävä muodostamaan ja soveltamaan automatisoituja järjestelmiä suunnittelussa ja johdattaessa aloja, aluejärjestöjä, yhtymiä ja tuotantolaitoksia pitäen silmällä koko valtuuskuntaa käsittävän automatisoidun tietojen kokoamis- ja käsittelyjärjestelmän muodostamista, tilinpito, kansantalouden suunnittelua ja johtamista varten, minkä perustana tulee olemaan valtakunnallinen tietokonekeskusten verkko ja yhtenäinen maataksittävä automatisoitu tietoliikenneverkko. Tällöin on alun alkaen pidettävä periaatteena tämän verkon järjestöllistä, metodologista ja teknistä yhtenäisyyttä.

Tuotantolaitoksissa tulee käyttää laajalti teknologisten prosessien automatisoituja ohjausjärjestelmiä.

Kaaderien, kaikkien tasojen tuotannon järjestäjien, mm. ylimpien johtohenkilöiden koulutus- ja lisävalmennusjärjestelmää tulee johdonmukaisesti laajentaa ja jatkuvasti parantaa ja ennen kaikkea marxilais-leniniläinen talousteorian, johtamisen teorian ja käytännön, työn tieteellisen järjestelyn, suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen uusien menetelmien, talousmatemaattisten menetelmien nykyaikaisen tietokonetekniikan soveltamisen alalla. Pätevien opettajakaaderien, johto- ja suunnittelutyön specialistien koulutusta on laajennettava.

Kansantalouden kaikissa renkaissa tulee lujittaa val-

tiokuria, noudattaa tiukasti sosialistista lakia taloudellisissa suhteissa. On kohotettava jokaisen talousjohtajan vastuuta säädettyjen suunnitelmien ja tehtävien määräaikaisesta täytöstä, tuotteiden laadusta, raha- ja materiaalivarojen säästeliäästä ja järkiperaisestä kulutuksesta, kaluston ja raaka-aineiden oikeasta käytöstä, kaikkien alihankintatehtävien täyttämistä sovittuina määräkoina ja teknologisen kurin noudattamisesta.

Puolue- ja neuvostoelinten, samoin kuin kansankontrollielinten huomion keskiönä tulee olla puolueen ja hallituksen ohjeiden täytäntöönpanon valvonta, koska se käy nykyisissä tuotanto-oloissa erittäin ajankohtaiseksi.

Hallinto- ja johtokoneistoa on edelleenkin parannettava ja sen ylläpitokustannuksia supistettava, on päätäväisesti poistettava liiat renkaat tästä koneistosta.

Taloutemme kehittyä yhtenäisen suunnitelman mukaisesti, mikä takaa sen nopean kasvun, sen eri alojen kehityksen määräsuhtaisuuden ja tehokkuuden, työtekevien elintason jatkuvan nousun ja sosialistisen kulttuurin kaikinpuolisen kehityksen. Sen vuoksi on välttämätöntä, että NKP:n 24. edustajakokouksen ohjeita vastaavasti vuosiksi 1971–75 laaditun kansantalouden kehityksen jäsennellyn viisivuotissuunnitelman perusteella kaikilla kansantalouden renkailla — ministeriöillä, yhtymillä, tuotantolaitoksilla, kolhooseilla ja neuvostotiloilla, tieteellisillä tutkimuslaitoksilla, suunnittelu- ja muilla järjestöillä — olisi viisivuotissuunnitelmat, joissa tehtävät on jaoteltu vuosittain.

Taloussuunnitelmia täyttävät ihmiset. Jokainen neuvostoihminen lähentää työnteollaan kommunismin voittoa. Kaikkialla maassa on alkanut luova työ, jonka tarkoituksena on tuotannon tehokkuuden kohottaminen, tieteellis-teknisen kumouksen saavutusten mahdollisimman täydellinen hyväksikäyttö, entistä tehokkaampi tuotannon voimaperäistäminen ja tähän perustuva ta-

loudellisten osoittimien paraneminen teollisuudessa, maataloudessa, rakennustyömailla ja kulkulaitoksissa. Mutta paljon on vielä tehtävä. Tuotannon tehokkuuden kohottamiseksi käytävän määrätietoisen taistelun tulee todella muodostua sosialistisen taloudenhoidon tärkeimmäksi edellytykseksi, kaikkien tuotannollisten kollektiivien, miljoonien työtätekevien sosialistisen kilpailun perussisällöksi. Työ on rikkauden lähde ja vain työn-tuottavuuden kasvu jokaisella työpaikalla ja koko kansantalouden tehokkuuden kohoaminen moninkertaistavat ne hyödykkeet, joita neuvostoihmiset saavat yhteiskunnalliseen tuotantoon antamansa työpanoksen suuruutta vastaavasti. Mitä suurempi tulee olemaan kansantulo, sitä rikkaampi on maamme, sitä paremmin elää jokainen neuvostoihminen.

Liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiirikomiteoiden, aluekomiteoiden, kaupunkikomiteoiden ja piirikomiteoiden sekä puolueen perusjärjestöjen tulee ryhtyä laajaan poliittiseen ja organisatoriseen toimintaan turvatakseen valtion suunnitelmien täyttämisen kaikilla taloudellisen rakennustyön lohkoilla, perehtyä syvällisesti tuotantolaitosten, kolhoosien ja valtioneuvostojen toimintaan, analysoida arvostelevasti asioiden tilaa ja etsiä mahdollisuuksia kohottaa yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta, päästä siihen, että valtion kuria noudatettaisiin tiukasti. Puolueen, koko kansan jokapäiväinen aktiivinen toiminta yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi takaa kotimaamme mahdin jatkuvan lujittumisen, lähentää aikaa, jolloin kommunismin aineellis-tekninen perusta tulee luoduksi, ja edistää kaikin tavoin kommunististen yhteiskuntasuhteiden muotoutumista, uuden ihmisen kasvatusta.

Hahmoteltujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa esittävät tärkeää osaa paikalliset työtätekevien edustajien neuvostot. Niiden tulee tehokkaammin vaikuttaa yhteiskunnallisen tuotannon kehitykseen, käyttää laajalti saamiaan oikeuksia taloudellisen ja sosiaalis-kult-

tuurisen rakennustyön kysymyksiä ratkaistaessa.

Ammattiyhdistysten ratkaistavana on suuria tehtäviä. Nykyään tulee täydellisemmin kuin koskaan näkyviin niiden merkitys taloudenhoidon kouluina, kommunismin kouluina. Ammattiyhdistysten tulee entistä laajemmin vetää työtätekevät mukaan johtamaan tuotantoa, ratkomaan tieteellis-teknisen edistyksen tehtäviä, kohottaa vielä korkeammalle sosialistisen kilpailun lippu, opettaa joukot niiden käytännöllisen kokemuksen pohjalta noudattamaan sosialistista kuria, suhtautumaan kommunistisesti työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen, tukea kaikin tavoin tuotannon parhaita työntekijöitä ja uudistajia sekä tehdä tunnetuksi heidän kokemuksensa, toimia aloitteellisemmin ja päättäväisemmin työtätekevien työ- ja elinehtojen sekä virkistysmahdollisuuksien parantamiseksi, valvoa tiukasti työlainsäädännön noudattamista.

Leniniläisen komsomolin ja koko neuvostonuorison tulee edistää arvokkaalla tavalla yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttämistä. Työväenluokka, kolhoositalonpoikaisto, neuvostosivistyneistö saavat entistä kulttuurisempaa ja teknillisesti sivistynyttä täydennystä, joka pystyy menestyksellisesti ratkaisemaan niitä mitä vaikeimpia tehtäviä, joita nykyisen tieteellis-teknisen kumouksen kulussa ilmaantuu. Nuorisolle, jolle on aina ollut ominaista uutuudentaju, avautuu mitä laajin mahdollisuus intomielensä, tarmonsä ja tietojensä käyttöön, ja sen tulee olla eturiveissä kamppailtaessa uuden, nykyaikaisen tekniikan luomiseksi ja soveltamiseksi kansantalouden kaikilla aloilla, työn tuottavuuden ja työkuulttuurin kohottamiseksi, uusien todella kommunististen yhteiskunnallisten suhteiden ja ylevien kommunististen moraaliperiaatteiden vakiinnuttamiseksi jokapäiväisessä elämässä.

Yhdeksännen viisivuotissuunnitelman toteuttamisella tulee olemaan suuri kansainvälinen merkitys. Neuvostotalouden kasvu on lujitettava sosialistisen maailman yhteisön voimia ja osoittava jälleen kerran havainnolli-

sesti suunnitelmallisen sosialistisen talousjärjestelmän etuudet. Täyttämällä viisivuotissuunnitelman neuvostokansa on arvokkaalla tavalla edistävä kaikkien rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta taistelevien voimien yhdistämistä.

Viisivuotissuunnitelma takaa Neuvostoliiton puolustusmahdin jatkuvan kasvun, mikä tekee mahdolliseksi suojella entistä varmemmin neuvostokansaa, kaikkia sosialistisen yhteisön maita imperialistiselta hyökkäysvaaralta ja lujittaa rauhan- ja vapaudentahtoisten voimien asemia kaikkialla maailmassa.

Viisivuotiskausi, johon maamme on siirtynyt, tulee jälleen kerran todistamaan vakuuttavasti sosialismin etuudet, olemaan tärkeä askel kommunismiin johtavalla tiellä.

NKP:n 24. edustajakokous tuo ilmi sen varman vakaumuksensa, että Neuvostoliiton työtätekevät tekevät kaiken voitavansa sen hyväksi, että viisivuotissuunnitelman tehtävät eivät ainoastaan tulisi menestyksellisesti täytetyiksi, vaan myös ylitetyiksi.